

2003/87/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 13 października 2003 r.

ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz. U. UE. L. z 2003 r. Nr 275, str. 32; zm.: Dz. U. UE. L. z 2004 r. Nr 338, str. 18, z 2009 r. Nr 8, str. 3, Nr 87, str. 109 i Nr 140, str. 63, z 2012 r. Nr 112, str. 21, z 2013 r. Nr 113, str. 1 i Nr 343, str. 1, z 2014 r. Nr 129, str. 1 oraz z 2015 r. Nr 264, str. 1 i Nr 280, str. 39/2.)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji ¹ ;

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ² ,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ³ ,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu ⁴ ,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Zielona Księga w sprawie handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej wszczęła debatę w Europie o odpowiedności oraz możliwym funkcjonowaniu handlu przydziałami gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej. Europejski Program Zmian Klimatu uwzględnił polityki wspólnotowe oraz środki przez proces, w którym uczestniczyło wiele zainteresowanych podmiotów, łącznie z systemem handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (system wspólnotowy) oparty o Zieloną Księgę. W swoich konkluzjach z dnia 8 marca 2001 r., Rada uznała znaczenie danych szczegółowych Europejskiego Programu Zmian Klimatu oraz pracy opartej na Zielonej Księdze, oraz podkreśliła pilną potrzebę podjęcia konkretnych działań na poziomie wspólnotowym.

(2) Szósty wspólnotowy program działań środowiskowych ustanowiony decyzją nr 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁵ uznaje zmianę klimatu za priorytet w odniesieniu do działań oraz zapewnia ustanowienie w całej Wspólnocie systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych do 2005 r. Program ten uznaje, iż Wspólnota zaangażowana jest w osiągnięcie 8 % zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych od 2008 r. do 2012 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r., oraz że, w dłuższym okresie czasu, globalne emisje gazów cieplarnianych będą musiały zostać zmniejszona w przybliżeniu o 70 % w porównaniu z poziomami z 1990 r.

(3) Ostatecznym celem Konwencji Ramowej Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, która została zatwierdzona decyzją Rady 94/69/WE z dnia 15 grudnia 1993 r. dotyczącą zawarcia Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu ⁶ , jest osiągnięcie stabilizacji stężeń gazów cieplarnianych w powietrzu na poziomie, który zapobiega groźnemu antropogenicznemu zmieszaniu się z systemem klimatycznym.

(4) W momencie jego wejścia w życie, Protokół z Kioto, który został zatwierdzony decyzją Rady 2002/358/WE z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącą zatwierdzenia przez Wspólnotę Europejską, Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu i wspólnego spełnienia zawartych w nim zobowiązań ⁷ , będzie on angażował Wspólnotę oraz jej Państwa Członkowskie w proces zmniejszania ich zagregowanych antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku A do Protokołu o 8 % w porównaniu z poziomami z 1990 r. w okresie od 2008 r. do 2012 r.

(5) Wspólnota oraz jej Państwa Członkowskie uzgodniły, iż będą wspólnie spełniać swoje zobowiązania w celu zmniejszenia antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych na podstawie Protokołu z Kioto, zgodnie z decyzją 2002/358/WE. Niniejsza dyrektywa ma na celu przyczynienie się do spełniania zobowiązań Wspólnoty Europejskiej oraz jej Państw Członkowskich bardziej skutecznie, przez skuteczny europejski obrót przydziałami emisji gazów cieplarnianych, z najmniejszym możliwym zmniejszeniem rozwoju gospodarczego oraz zatrudnienia.

(6) Decyzja Rady 93/389/EWG z dnia 24 czerwca 1993 r. w sprawie mechanizmu monitorowania emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych we Wspólnocie ⁸ , ustanowiła mechanizm monitorowania emisji gazów cieplarnianych oraz oceniania postępu w kierunku spełnienia zobowiązań w odniesieniu do tych emisji. Mechanizm ten będzie towarzyszył Państwom Członkowskim w ustalaniu całkowitej ilości przydziałów do rozdzielania.

(7) Przepisy wspólnotowe odnoszące się do rozdzielania przydziałów przez Państwa Członkowskie są niezbędne w celu przyczynienia się do zachowania spójności rynku wewnętrznego oraz w celu uniknięcia zakłócania konkurencji.

(8) Państwa Członkowskie rozdzielając przydziały powinny odnieść się do możliwości działań przetwórstwa przemysłowego w celu zmniejszenia emisji.

(9) Państwa Członkowskie mogą przewidzieć, iż wydają jedynie przydziały ważne przez okres pięciu lat rozpoczynający się w 2008 r. osoba w odniesieniu do anulowanych przydziałów, odpowiednio dla zmniejszenia emisji dokonanego przez te osoby na terytorium ich kraju, w trakcie trzyletniego okresu rozpoczynającego się w 2005 r.

(10) Rozpoczynając we wspomnianym pięcioletnim okresie, przeniesienia przydziałów innemu Państwu Członkowskiemu obejmowały będą odpowiadające im dostosowania przyznanych ilości jednostek na podstawie Protokołu z Kioto.

(11) Państwa Członkowskie powinny zapewniać, że operatorzy zajmujące się niektórymi, określonymi działaniami posiadają pozwolenie na emisję gazów cieplarnianych oraz, że monitorują i składają sprawozdania ze swoich emisji gazów cieplarnianych określonych w odniesieniu do tych działań.

(12) Państwa Członkowskie powinny ustanawiać reguły w sprawie kar mających zastosowanie do naruszeń przepisów niniejszej dyrektywy i zapewniać, że są one wykonywane. Kary te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

(13) W celu zapewnienia przejrzystości, społeczeństwo powinno mieć dostęp do informacji odnoszących się do rozdzielania przydziałów oraz wyników monitorowania emisji, z zastrzeżeniem jedynie ograniczeń przewidzianych w dyrektywie 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającą dyrektywę Rady 90/313/EWG ⁹ .

(14) Państwa Członkowskie powinny przedłożyć sprawozdanie w sprawie wykonania niniejszej dyrektywy sporządzone na podstawie dyrektywy Rady 91/692/EWG z dnia 23 grudnia 1991 r. normalizującej i racjonalizującej sprawozdania dotyczące wykonywania niektórych dyrektyw odnoszących się do środowiska ¹⁰ .

(15) Włączenie dodatkowych urządzeń do systemu powinno być dokonane zgodnie z przepisami ustanowionymi w niniejszej dyrektywie, a zasięg systemu wspólnotowego z tego względu może zostać rozszerzony na emisje gazów cieplarnianych, innych niż ditlenek węgla, między innymi pochodzących z działań związanych z chemikaliami oraz aluminium.

(16) Niniejsza dyrektywa nie powinna uniemożliwiać jakiegokolwiek Państwu Członkowskiemu utrzymywania lub ustanawiania krajowych systemów handlu, regulujących emisje gazów cieplarnianych pochodzących z działań innych niż wymienione w załączniku I lub objęte systemem wspólnotowym, lub z urządzeń, tymczasowo wyłączonych z systemu wspólnotowego.

(17) Państwa Członkowskie mogą uczestniczyć w międzynarodowym handlu emisjami jako Strony Protokołu z Kioto z jakąkolwiek inną Stroną objętą załącznikiem B do tego Protokołu.

(18) Powiązanie systemu wspólnotowego z systemami handlu emisjami gazów cieplarnianych w państwach trzecich spowoduje wzrost efektywności pod względem kosztów osiągnięcia wspólnotowego celu zmniejszenia emisji, jak ustanowiono w decyzji 2002/358/WE w sprawie wspólnego wykonania zobowiązań.

(19) Mechanizmy projektowe, w tym wspólne wykonanie (JI) oraz mechanizm właściwego rozwoju (CDM) są ważne dla osiągnięcia celów zarówno zmniejszenia globalnej emisji gazów oraz efektywnego pod względem kosztów działania systemu wspólnotowego. Zgodnie z odpowiednimi przepisami Protokołu z Kioto oraz Protokołów z Marrakeszu, wykorzystanie mechanizmu powinno mieć charakter uzupełniający w odniesieniu do działania krajowego a działanie krajowe z tego względu stanowi znaczący element włożonego wysiłku.

(20) Niniejsza dyrektywa będzie wspierała wykorzystanie bardziej energooszczędnych technologii, łącznie z produkcją energii cieplnej i elektrycznej w skojarzeniu, wytwarzającą mniej emisji na jednostkę wydajności, podczas gdy przyszła dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie produkcji energii cieplnej i elektrycznej w skojarzeniu w oparciu o użyteczne zapotrzebowanie na ciepło na wewnętrznym rynku energetycznym w szczególności będzie propagować technologię produkcji energii cieplnej i elektrycznej w skojarzeniu.

(21) Dyrektywa Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli ¹¹ ustanawia ogólne ramy dla zapobiegania zanieczyszczeniom oraz kontroli, w oparciu o które mogą być wydawane pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych. Dyrektywa 96/61/WE powinna zostać zmieniona w celu zapewnienia, że dopuszczalne wielkości emisji nie są ustalone w odniesieniu do bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych z instalacji podlegających niniejszej dyrektywie oraz, że Państwa Członkowskie mogą zdecydować o nienakładaniu wymogów odnoszących się do wydajności energetycznej w odniesieniu do jednostek spalania energetycznego lub innych jednostek emitujących ditlenek węgla w miejscu działania, bez uszczerbku dla jakichkolwiek wymogów, na mocy dyrektywy 96/61/WE.

(22) Niniejsza dyrektywa jest zgodna z Konwencją Ramową Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz Protokołem z Kioto. Powinna zostać poddana przeglądowi w świetle osiągnięć w tym kontekście, oraz w celu uwzględnienia doświadczenia w jej wykonywaniu oraz postępu osiągniętego w dziedzinie monitorowania emisji gazów cieplarnianych.

(23) Handel przydziałami emisji powinien tworzyć część wszechstronnego oraz spójnego pakietu polityk oraz środków wprowadzonych w życie w Państwach Członkowskich oraz na poziomie wspólnotowym. Bez uszczerbku dla stosowania art. 87 i 88 Traktatu, w przypadku gdy działania objęte są systemem wspólnotowym, Państwa Członkowskie mogą uwzględniać implikacje polityk regulacyjnych, fiskalnych lub innych, które zmierzają do tych samych celów. Przegląd dyrektywy powinien uwzględnić zakres w jakim te cele zostały osiągnięte.

(24) Opodatkowanie może być krajowym instrumentem polityki w celu ograniczenia emisji z instalacji tymczasowo wykluczonych.

(25) Polityki oraz środki powinny być realizowane na poziomie Państw Członkowskich oraz na poziomie wspólnotowym we wszystkich sektorach gospodarki Unii Europejskiej, a nie jedynie w ramach branży oraz sektora energetycznego, w celu spowodowania dalszego zmniejszania emisji. Komisja powinna, w szczególności, uwzględnić polityki oraz środki na poziomie wspólnotowym w porządku, w jakim sektor transportu wnosi znaczący wkład w spełnianie zobowiązań dotyczących zmian klimatu, wynikających z Protokołu z Kioto.

(26) Bez względu na niejednorodny potencjał mechanizmów rynkowych, strategia zmniejszania zmian klimatu Unii Europejskiej powinna zostać zbudowana w oparciu o równowagę między systemem wspólnotowym a innymi rodzajami wspólnotowego, krajowego lub międzynarodowego działania.

(27) Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i przestrzega uznanych w szczególności w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

(28) Środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ¹²

(29) Ze względu na to, że kryteria 1, 5 oraz 7 określone w załączniku III nie mogą zostać zmienione przez komitologię, zmiany w odniesieniu do okresów po 2012 r. powinny być dokonywane jedynie w drodze współdecydowania.

(30) Ponieważ cel proponowanego działania, Ustanowienie systemu wspólnotowego, nie może zostać w stopniu wystarczającym osiągnięty przez Państwa Członkowskie, i w związku z tym może, z uwagi na rozmiar i skutki proponowanego działania, zostać lepiej osiągnięty na poziomie wspólnotowym, Wspólnota może przyjąć środki, zgodnie z zasadą pomocniczości, jak ustalono w art. 5 Traktatu. Niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne w celu osiągnięcia wyznaczonego celu zgodnie z zasadą proporcjonalności, jak określono w powyższym artykule,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1 ¹⁴**Przedmiot**

Niniejsza dyrektywa ustanawia system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (zwany dalej "systemem wspólnotowym") w celu wspierania zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w efektywny pod względem kosztów oraz skuteczny gospodarczo sposób.

Niniejsza dyrektywa przewiduje również dalszą redukcję emisji gazów cieplarnianych, aby przyczynić się do osiągnięcia takich poziomów redukcji, które według naukowców uważane są za konieczne do uniknięcia groźnych zmian klimatu.

Niniejsza dyrektywa ustanawia także przepisy dotyczące oceny i wprowadzania w życie ściślejszego zobowiązania Wspólnoty dotyczącego redukcji przekraczającej 20 %, które ma być stosowane po zatwierdzeniu przez Wspólnotę międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu prowadzącego do redukcji emisji gazów cieplarnianych w większym zakresie, niż wymagane zgodnie z art. 9, odzwierciedlonego w popartym przez Radę Europejską na posiedzeniu w marcu 2007 r. zobowiązaniu dotyczącym redukcji emisji o 30 %.

Artykuł 2**Zakres**

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do emisji z działań wymienionych w załączniku I oraz gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku II.
2. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla jakichkolwiek wymagań na mocy dyrektywy 96/61/WE.
3. ¹⁵ Stosowanie niniejszej dyrektywy do portu lotniczego w Gibraltarze pozostaje bez uszczerbku dla odpowiednich stanowisk prawnych Królestwa Hiszpanii i Zjednoczonego Królestwa w odniesieniu do sporu dotyczącego zakresu zwierzchnictwa nad terytorium, na którym znajduje się port lotniczy.

Artykuł 3**Definicje**

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) "pozwolenie" oznacza pozwolenie na emitowanie jednej tony równoważnika ditlenku węgla przez określony okres czasu, które jest ważne jedynie do celów spełniania wymogów niniejszej dyrektywy i może być przenoszone zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy;
- b) ¹⁶ "emisje" oznaczają uwolnienie gazów cieplarnianych do powietrza ze źródła znajdującego się w jakiegokolwiek instalacji lub uwolnienie ze statku powietrznego wykonującego działanie lotnicze wymienione w załączniku I gazów określonych dla tego działania;
- c) ¹⁷ "gazy cieplarniane" oznaczają gazy wymienione w załączniku II oraz inne gazowe składniki atmosfery, zarówno naturalne, jak i antropogeniczne, które pochłaniają i reemitują promieniowanie podczerwone;
- d) "pozwolenie na emisję gazów cieplarnianych" oznacza pozwolenie wydane zgodnie z art. 5 i 6;
- e) "urządzenie" oznacza stacjonarną jednostkę techniczną, gdzie przeprowadzana jest jedna lub więcej czynności, wymienionych w załączniku 1 oraz wszelkie inne czynności bezpośrednio związane, które mają technicznie powiązania z czynnościami prowadzonymi na danym miejscu i które mogą mieć wpływ na emisje;
- f) "operator" oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która eksploatuje lub kontroluje instalację lub, w przypadku gdy tak jest przewidziane w ustawodawstwie krajowym, na którą została delegowana decyzyjna władza ekonomiczna nad technicznym funkcjonowaniem urządzenia;
- g) "osoba" oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną;
- h) ¹⁸ "nowa instalacja" oznacza:
  - każdą instalację prowadzącą jedno lub więcej działań wskazanych w załączniku I, która uzyskała zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych po raz pierwszy po dniu 30 czerwca 2011 r.,

- każdą instalację prowadzącą po raz pierwszy działanie włączone do systemu wspólnotowego na mocy art. 24 ust. 1 lub 2, lub
- każdą instalację prowadzącą jedno lub więcej działań wskazanych w załączniku I lub działanie włączone do systemu wspólnotowego na mocy art. 24 ust. 1 lub 2, która uległa znaczącemu rozszerzeniu po dniu 30 czerwca 2011 r., tylko w zakresie objętym tym rozszerzeniem;
- i) "społeczeństwo" oznacza jedną lub więcej osób oraz, zgodnie z ustawodawstwem krajowym lub praktyką, stowarzyszenia, organizacje lub grupy osób;
- j) "tona równoważnika ditlenku węgla" oznacza jedną tonę metryczną ditlenku węgla (CO₂) lub ilość jakiegokolwiek gazu cieplarnianego wymienioną w załączniku II z równoważnym potencjałem powodowania globalnego efektu cieplarnianego;
- k) ¹⁹ "Strona z załącznika I" oznacza stronę wymienioną w załączniku I do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), która ratyfikowała Protokół z Kioto, jak zostało określone w art. 1 ust. 7 Protokołu z Kioto;
- l) ²⁰ "projekt" oznacza projekt zatwierdzony przez jedną lub kilka stron z załącznika I, zgodnie z art. 6 lub art. 12 Protokołu z Kioto i z decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;
- m) ²¹ "jednostka redukcji emisji" lub "ERU" oznacza jednostkę wydaną zgodnie z art. 6 Protokołu z Kioto i decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;
- n) ²² "poświadczona redukcja emisji" lub "CER" oznacza jednostkę wydaną zgodnie z art. 12 Protokołu z Kioto i decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;
- o) ²³ "operator statków powietrznych" oznacza osobę, która eksploatuje statek powietrzny w czasie wykonywania działania lotniczego wymienionego w załączniku I, lub właściciela statku powietrznego, w przypadku gdy wspomniana osoba nie jest znana lub nie została wskazana przez właściciela statku powietrznego;
- p) ²⁴ "operator wykonujący zarobkowe przewozy lotnicze" oznacza operatora, który za wynagrodzeniem świadczy regularne i nieregularne usługi transportu lotniczego dla ludności w zakresie przewozu pasażerów, ładunków lub poczty;
- q) ²⁵ "administrujące państwo członkowskie" oznacza państwo członkowskie odpowiedzialne za administrowanie systemem wspólnotowym w odniesieniu do operatora statków powietrznych zgodnie z art. 18a;
- r) ²⁶ "przypisane emisje lotnicze" oznaczają emisje pochodzące ze wszystkich lotów wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, a mianowicie lotów rozpoczynających się na lotnisku znajdującym się na terytorium jednego z państw członkowskich i lotów z państwa trzeciego kończących się na takim lotnisku;
- s) ²⁷ "historyczne emisje lotnicze" oznaczają średnią rocznych emisji w latach kalendarzowych: 2004, 2005 i 2006, pochodzących ze statków powietrznych wykonujących działania lotnicze wymienione w załączniku I;
- t) ²⁸ "spalanie" oznacza każde utlenianie paliwa, niezależnie od sposobu wykorzystania uzyskanej w tym procesie energii cieplnej, elektrycznej lub mechanicznej oraz wszelkie inne bezpośrednio z tym związane czynności, w tym przemywanie gazów odlotowych;
- u) ²⁹ "wytwórca energii elektrycznej" oznacza instalację, która od dnia 1 stycznia 2005 r. włącznie wytwarzała energię elektryczną przeznaczoną do sprzedaży osobom trzecim i w której nie prowadzi się innych działań wymienionych w załączniku I niż "spalanie paliw".

ROZDZIAŁ II ³⁰

LOTNICTWO

Artykuł 3a

Zakres zastosowania

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do rozdzielania i wydawania przydziałów w odniesieniu do działań lotniczych wymienionych w załączniku I.

Artykuł 3b

Działania lotnicze

Do dnia 2 sierpnia 2009 r. Komisja opracowuje, zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 23 ust. 2, wytyczne w sprawie szczegółowej interpretacji działań lotniczych wymienionych w załączniku I.

Artykuł 3c

Łączna liczba przydziałów emisji dla lotnictwa

1. Łączna liczba przydziałów emisji, które zostaną przyznane operatorom statków powietrznych na okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r., odpowiada 97% historycznych emisji lotniczych.
2. ³¹ Łączna liczba przydziałów, które zostaną przyznane operatorom statków powietrznych na okres, o którym mowa w art. 13 ust. 1, rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2013 r. i - w przypadku gdy po przeglądzie, o którym mowa w art. 30 ust. 4, nie zostaną wprowadzone żadne zmiany - na każdy następny okres, odpowiada 95 % historycznych emisji lotniczych pomnożonym przez liczbę lat w danym okresie.
Odsetek ten może zostać zmieniony w ramach ogólnego przeglądu niniejszej dyrektywy.
3. Zgodnie z art. 30 ust. 4 Komisja dokonuje przeglądu łącznej liczby przydziałów, które mają zostać przyznane operatorom statków powietrznych.
4. Do dnia 2 sierpnia 2009 r. Komisja podejmie decyzję w sprawie historycznych emisji lotniczych na podstawie najlepszych dostępnych danych, obejmujących dane szacunkowe oparte na informacjach o rzeczywistym ruchu lotniczym. Decyzja ta jest rozpatrywana przez komitet, o którym mowa w art. 23 ust. 1.

Artykuł 3d

Metoda rozdzielania przydziałów dla lotnictwa w drodze sprzedaży aukcyjnej

1. W okresie, o którym mowa w art. 3c ust. 1, 15 % przydziałów rozdziela się w drodze sprzedaży aukcyjnej.
2. Od dnia 1 stycznia 2013 r. odsetek przydziałów rozdzielany w drodze sprzedaży aukcyjnej wynosi 15%. Ten odsetek może zostać zwiększony w ramach ogólnego przeglądu niniejszej dyrektywy.
3. Przyjmuje się rozporządzenie zawierające szczegółowe przepisy regulujące rozdzielanie przez państwa członkowskie w drodze sprzedaży aukcyjnej przydziałów, które nie muszą zostać wydane nieodpłatnie zgodnie z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu lub art. 3f ust. 8. Liczba przydziałów, które mają zostać rozdzielone w drodze sprzedaży aukcyjnej w każdym okresie przez każde państwo członkowskie, jest proporcjonalna do udziału tego państwa w łącznej ilości przypisanych emisji lotniczych dla wszystkich państw członkowskich na dany rok odniesienia, wykazanych w sprawozdaniu składanym zgodnie z art. 14 ust. 3 i zweryfikowanym zgodnie z art. 15. Dla okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1, rokiem odniesienia jest rok 2010, a dla każdego następnego okresu, o którym mowa w art. 3c, rokiem odniesienia jest rok kalendarzowy kończący się 24 miesiące przed początkiem okresu, do którego odnosi się rozdzielanie w drodze sprzedaży aukcyjnej.
Rozporządzenie to, mające na celu zmianę innych niż istotne elementów niniejszej dyrektywy przez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.
4. Do państw członkowskich należy określenie, w jaki sposób wykorzystane zostaną dochody uzyskane z rozdzielania przydziałów w drodze sprzedaży aukcyjnej. Dochody te powinny być wykorzystane do przeciwdziałania zmianom klimatu w UE i w państwach trzecich, między innymi na środki mające na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, do dokonania dostosowań z myślą o skutkach zmian klimatu w UE i w państwach trzecich, zwłaszcza w krajach rozwijających się, do finansowania badań i rozwoju w zakresie łagodzenia i dostosowań, w szczególności w dziedzinie aeronautyki i transportu lotniczego, do ograniczenia emisji poprzez transport niskoemisyjny, i na pokrycie kosztów administrowania systemem wspólnotowym. Wpływy ze sprzedaży aukcyjnej powinny również być przekazywane na rzecz Globalnego Funduszu Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej, a także na finansowanie środków mających na celu zapobieganie wylesianiu.
Państwa członkowskie informują Komisję o działaniach podjętych na mocy niniejszego ustępu.

5. Dostarczenie Komisji informacji na podstawie niniejszej dyrektywy nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku informowania określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu.

Artykuł 3e

Rozdzielanie i wydawanie przydziałów operatorom statków powietrznych

1. Na każdy okres, o którym mowa w art. 3c, każdy operator statku powietrznego może ubiegać się o przyznanie przydziałów, które mają być rozdzielane nieodpłatnie. Z wnioskiem można wystąpić do właściwego organu w administrującym państwie członkowskim, przedstawiając zweryfikowane dane dotyczące tonokilometrów odnoszące się do działań lotniczych wymienionych w załączniku I wykonywanych przez tego operatora statku powietrznego w monitorowanym roku. Do celów niniejszego artykułu monitorowany rok to rok kalendarzowy kończący się dwadzieścia cztery miesiące przed początkiem okresu, którego dotyczy wniosek, zgodnie z załącznikami IV i V lub rok 2010 w odniesieniu do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1. Wniosek składa się na co najmniej dwadzieścia jeden miesięcy przed początkiem okresu, którego dotyczy wniosek, lub do dnia 31 marca 2011 r. w odniesieniu do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1.

2. Co najmniej osiemnaście miesięcy przed początkiem okresu, którego dotyczy wniosek, lub do dnia 30 czerwca 2011 r. w odniesieniu do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1, państwa członkowskie przedkładają Komisji wnioski otrzymane na mocy ust. 1.

3. Co najmniej piętnaście miesięcy przed początkiem każdego okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, lub do dnia 30 września 2011 r. w odniesieniu do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1, Komisja oblicza i podejmuje decyzję określającą:

- a) łączną liczbę przydziałów, które mają zostać rozdzielone na ten okres zgodnie z art. 3c;
- b) liczbę przydziałów, które mają zostać rozdzielone w tym okresie w drodze sprzedaży aukcyjnej, zgodnie z art. 3d;
- c) liczbę przydziałów stanowiących w tym okresie specjalną rezerwę dla operatorów statków powietrznych, zgodnie z art. 3f ust. 1;
- d) liczbę przydziałów, które mają zostać przyznane w tym okresie nieodpłatnie, przez odjęcie liczby przydziałów, o której mowa w lit. b) i c), od łącznej liczby przydziałów ustalonej zgodnie z lit. a); oraz
- e) wzorzec porównawczy, który ma być wykorzystywany przy nieodpłatnym przyznawaniu przydziałów operatorom statków powietrznych, których wnioski zostały przedłożone Komisji zgodnie z ust. 2.

Wzorzec porównawczy, o którym mowa w lit. e), wyrażony liczbą przydziałów na tonokilometr, wylicza się poprzez podzielenie liczby przydziałów, o których mowa w lit. d), przez sumę tonokilometrów podanych we wnioskach przedłożonych Komisji zgodnie z art. 2.

4. W terminie trzech miesięcy od dnia podjęcia przez Komisję decyzji na mocy ust. 3 każde administrujące państwo członkowskie oblicza i publikuje:

- a) łączną liczbę przydziałów przyznanych na dany okres każdemu operatorowi statków powietrznych, którego wniosek państwo to przedłożyło Komisji zgodnie z ust. 2, obliczoną przez pomnożenie liczby tonokilometrów podanych we wniosku przez wartość wzorca porównawczego, o której mowa w ust. 3 lit. e); oraz
- b) liczbę przydziałów przyznanych każdemu operatorowi statków powietrznych na każdy rok, którą określa się przez podzielenie łącznej liczby przyznanych temu operatorowi przydziałów na dany okres, obliczonych zgodnie z lit. a), przez liczbę lat w okresie, w którym ten operator statków powietrznych wykonuje działania lotnicze wymienione w załączniku I.

5. Do dnia 28 lutego 2012 r. i do dnia 28 lutego każdego następnego roku właściwy organ administrującego państwa członkowskiego wydaje każdemu operatorowi statków powietrznych taką liczbę przydziałów, jaka została przyznana temu operatorowi statków powietrznych na dany rok zgodnie z niniejszym artykułem lub art. 3f.

Artykuł 3f

Specjalna rezerwa dla niektórych operatorów statków powietrznych

1. W każdym okresie, o którym mowa w art. 3c ust. 2, 3 % łącznej liczby przydziałów, które mają zostać rozdzielone, przeznaczają się do specjalnej rezerwy przeznaczonej dla operatorów statków powietrznych:

a) rozpoczynających wykonywanie działania lotniczego objętego załącznikiem I po roku monitorowania, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1 odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2; lub

b) w przypadku których liczba tonokilometrów rośnie średnio o ponad 18 % rocznie między rokiem monitorowania, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1 odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, a drugim rokiem kalendarzowym tego okresu;

oraz których działanie zgodnie z lit. a) lub dodatkowe działanie zgodnie z lit. b) nie jest w całości ani w części kontynuacją działania lotniczego wykonywanego uprzednio przez innego operatora statków powietrznych.

2. Operator statków lotniczych, uprawniony zgodnie z ust. 1, może ubiegać się o nieodpłatne przyznanie przydziałów ze specjalnej rezerwy przez złożenie wniosku do właściwego organu swojego administrującego państwa członkowskiego. Wniosek składa się do dnia 30 czerwca w trzecim roku okresu określonego w art. 3c ust. 2, którego dotyczy wnioski.

Operatorowi statków lotniczych przyznaje się zgodnie z ust. 1 lit. b) nie więcej niż 1.000.000 przydziałów.

3. Wniosek na mocy ust. 2:

a) zawiera zweryfikowaną liczbę tonokilometrów zgodnie z załącznikiem IV i V, odnoszącą się do działań lotniczych wymienionych w załączniku I, wykonywanych przez operatora statków powietrznych w drugim roku kalendarzowym okresu określonego w art. 3c ust. 2, którego dotyczy wnioski;

b) zawiera dowody na to, że kryteria kwalifikowalności przewidziane w ust. 1 zostały spełnione; oraz

c) w przypadku gdy operatorzy statków powietrznych są objęci ust. 1 lit. b) - zawiera informację o:

(i) wzroście odsetka tonokilometrów wykonanych między rokiem monitorowania, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1, odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, a drugim rokiem kalendarzowym tego okresu;

(ii) całkowitym wzroście liczby tonokilometrów wykonanych przez tego operatora statków powietrznych między rokiem monitorowania, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1, odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, a drugim rokiem kalendarzowym tego okresu; oraz

(iii) całkowitym wzroście liczby tonokilometrów wykonanych przez tego operatora statków powietrznych między rokiem, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1, odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, a drugim rokiem kalendarzowym tego okresu, który to wzrost przewyższa odsetek określony w ust. 1 lit. b).

4. Nie później niż 6 miesięcy od ostatecznej daty składania wniosków określonej w ust. 2 państwa członkowskie przedkładają Komisji wnioski otrzymane na mocy tego ustępu.

5. Nie później niż 12 miesięcy od ostatecznej daty składania wniosków określonej w ust. 2 Komisja decyduje o wzorcu porównawczym, który ma zostać wykorzystany przy nieodpłatnym przyznawaniu przydziałów operatorom statków powietrznych, których wnioski zostały przedłożone Komisji zgodnie z ust. 4.

Z zastrzeżeniem ust. 6, wzorzec porównawczy jest obliczany poprzez podzielenie liczby przydziałów w specjalnej rezerwie przez:

a) liczbę tonokilometrów dla operatorów statków powietrznych objętych ust. 1 lit. a) zawartą we wnioskach przedłożonych Komisji zgodnie z ust. 3 lit. a) i ust. 4; oraz

b) całkowity wzrost liczby tonokilometrów przewyższający odsetek określony w ust. 1 lit. b) dla operatorów statków powietrznych objętych ust. 1 lit. b), który wskazano we wnioskach przedłożonych Komisji zgodnie z ust. 3 lit. c) ppkt (iii) i ust. 4.

6. Wzorzec porównawczy, o którym mowa w ust. 5, nie może powodować, by roczny przydział na tonokilometr był większy niż roczny przydział na tonokilometr dla operatora statków lotniczych przyznany zgodnie z art. 3e ust. 4.

7. W terminie trzech miesięcy od dnia podjęcia przez Komisję decyzji na mocy ust. 5 każde administrujące państwo członkowskie oblicza i publikuje:

a) liczbę przydziałów przyznanych ze specjalnej rezerwy każdemu operatorowi statków powietrznych, którego wniosek państwo to przedłożyło Komisji zgodnie z ust. 4. Liczba ta zostaje obliczona przez pomnożenie wzorca porównawczego, o którym mowa w ust. 5, przez:

(i) w przypadku gdy operator statków powietrznych jest objęty ust. 1 lit. a) - liczbę tonokilometrów wskazaną we wniosku przedłożonym Komisji zgodnie z ust. 3 lit. a) i ust. 4;

(ii) w przypadku gdy operator statków powietrznych jest objęty ust. 1 lit. b) - całkowity wzrost liczby tonokilometrów przekraczający odsetek, o którym mowa w ust. 1 lit. b), wskazany we wniosku przedłożonym Komisji zgodnie z ust. 3 lit. c) ppkt (iii) i ust. 4; oraz

b) liczbę przydziałów dla każdego operatora statków powietrznych na każdy rok, którą określa się poprzez podzielenie liczby przydziałów tego operatora przyznanych zgodnie z lit. a) przez liczbę pełnych lat kalendarzowych pozostających do końca okresu, określonego w art. 3c ust. 2, którego dotyczy liczba przydziałów.

8. Państwa członkowskie rozdzielają w drodze sprzedaży aukcyjnej wszystkie nieprzyznane przydziały ze specjalnej rezerwy.

9. Komisja może ustanowić szczegółowe zasady działania specjalnej rezerwy na mocy niniejszego artykułu, w tym dotyczące oceny zgodności z kryteriami kwalifikowalności przewidzianymi w ust. 1. Środki te, mające na celu zmianę innych niż istotne elementów niniejszej dyrektywy przez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Artykuł 3g³²

Plany dotyczące monitorowania i składania sprawozdań

Administrujące państwo członkowskie zapewnia, by każdy operator statków powietrznych przedkładał właściwemu organowi w tym państwie członkowskim plan dotyczący monitorowania, określający środki służące monitorowaniu emisji i danych dotyczących tonokilometrów i składaniu sprawozdań na ten temat do celów wniosku przewidzianego w art. 3e, a także by takie plany były zatwierdzane przez właściwy organ zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w art. 14.

ROZDZIAŁ III³³

INSTALACJE STACJONARNE

Artykuł 3h

Zakres zastosowania

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych i do rozdzielania i wydawania przydziałów w odniesieniu do działań wymienionych w załączniku I innych niż działania lotnicze.

Artykuł 4³⁴

Zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych

Państwa członkowskie zapewniają, aby od dnia 1 stycznia 2005 r., żadna instalacja nie prowadziła jakichkolwiek działań wymienionych w załączniku I powodujących emisje określone w odniesieniu do tego działania, chyba że prowadzący instalację posiada zezwolenie wydane przez właściwy organ zgodnie z art. 5 i 6 lub instalacja wyłączona jest z systemu wspólnotowego na mocy art. 27. Ma to zastosowanie również do instalacji wyłączonych na mocy art. 24.

Artykuł 5

Wnioski o pozwolenie na emisję gazów cieplarnianych

Wniosek skierowany do właściwego organu, o wydanie pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych zawiera opis:

- a) instalacji oraz jej czynności łącznie z wykorzystywanymi technologiami;
- b) surowców oraz materiałów pomocniczych, których wykorzystanie może prowadzić do emisji gazów wymienionych w załączniku I;
- c) źródła emisji gazów wymienionych w załączniku I z instalacji; oraz
- d) ³⁵ planowane środki mające na celu monitorowanie oraz raportowanie emisji zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w art. 14.

Wnioski zawierają również podsumowanie danych szczegółowych o charakterze nietechnicznym wskazanych w akapicie pierwszym.

Artykuł 6

Warunki dotyczące pozwoleń na emisje gazów cieplarnianych oraz treść pozwoleń

1. ³⁶ Właściwy organ wydaje pozwolenie na emisje gazów cieplarnianych przyznające zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych ze wszystkich lub części instalacji jeśli jest przekonany, że operator jest zdolny do monitorowania oraz składania sprawozdań z emisji.

Pozwolenie na emisje gazów cieplarnianych może obejmować jedną lub więcej instalacji położonych w tym samym miejscu, którymi kieruje ten sam operator.

Przynajmniej raz na pięć lat właściwy organ dokonuje przeglądu zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych i dokonuje w nim wszelkich stosownych zmian.

2. Pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych zawierają co następuje:

- a) nazwisko (nazwę) i adres operatora;
- b) opis działań oraz emisji z instalacji;
- c) ³⁷ plan monitorowania spełniający wymogi rozporządzenia, o których mowa w art. 14. Państwa członkowskie zezwalają prowadzącym instalacje na uaktualnianie planów monitorowania bez obowiązku zmiany zezwolenia. Prowadzący instalacje przedstawiają każdy uaktualniony plan monitorowania właściwym organom do zatwierdzenia;
- d) wymogi sprawozdawczości; oraz
- e) ³⁸ zobowiązanie do poddania przydziałów, innych niż przydziały wydane na mocy rozdziału II, odpowiadające całkowitej ilości emisji z instalacji w każdym roku kalendarzowym, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, w okresie czterech miesięcy po zakończeniu tego roku.

Artykuł 7 ³⁹

Zmiany dotyczące instalacji

Prowadzący instalacje informują właściwy organ o wszelkich planowanych zmianach w charakterze lub funkcjonowaniu instalacji, lub o każdym rozszerzeniu lub znaczącym zmniejszeniu jej mocy, która może wymagać uaktualnienia zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych. W stosownych przypadkach właściwe organy uaktualniają zezwolenie. W przypadku gdy zmienia się tożsamość prowadzącego instalację, właściwy organ uaktualnia zezwolenie w celu uwzględnienia nazwy (nazwiska) i adresu nowego prowadzącego instalację.

Artykuł 8

Koordinacja z dyrektywą 96/61/WE

Państwa Członkowskie podejmują środki niezbędne w celu zapewnienia, że w przypadku gdy instalacje wykonują działania, które są objęte załącznikiem do dyrektywy 96/61/WE, warunki, oraz procedura wydawania pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych są skoordynowane z warunkami oraz procedurami w odniesieniu do pozwolenia, przewidzianymi w tej dyrektywie. Wymogi art. 5, 6 oraz 7 niniejszej dyrektywy mogą zostać połączone z procedurami przewidzianymi w dyrektywie 96/61/WE.

Artykuł 9 ⁴⁰

Liczba uprawnień w całej Wspólnocie

Począwszy od 2013 r., liczba wydawanych corocznie w całej Wspólnocie uprawnień ulega zmniejszeniu w sposób liniowy, przy czym za punkt wyjścia przyjmuje się wartość z połowy okresu 2008-2012. Liczba uprawnień ulega zmniejszeniu o współczynnik liniowy wynoszący 1,74 % w odniesieniu do średniej całkowitej rocznej liczby uprawnień wydanych przez państwa członkowskie zgodnie z decyzjami Komisji dotyczącymi ich krajowych planów rozdziału uprawnień na lata 2008-2012. W związku z przystąpieniem Chorwacji liczba wydawanych w całej Wspólnocie uprawnień zostanie zwiększona jedynie o liczbę uprawnień, które Chorwacja sprzeda na aukcji zgodnie z art. 10 ust. 1.

Do dnia 30 czerwca 2010 r. Komisja publikuje bezwzględną liczbę uprawnień w całej Wspólnocie na rok 2013, obliczoną w oparciu o całkowite liczby uprawnień wydanych lub które mają być wydane przez państwa członkowskie zgodnie z decyzjami Komisji dotyczącymi ich krajowych planów rozdziału uprawnień na lata 2008-2012.

Komisja dokonuje przeglądu współczynnika liniowego i w stosownych przypadkach, począwszy od 2020 r., przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski w celu przyjęcia decyzji do 2025 r.

Artykuł 9a ⁴¹

Dostosowanie liczby uprawnień w całej Wspólnocie

1. W odniesieniu do instalacji, które zgodnie z art. 24 ust. 1 zostały objęte systemem wspólnotowym w okresie 2008-2012, liczba uprawnień, która mają być wydane od dnia 1 stycznia 2013 r., jest dostosowywana w celu odzwierciedlenia średniej rocznej liczby uprawnień wydawanych w odniesieniu do tych instalacji w okresie, w którym zostały one objęte systemem, skorygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

2. W odniesieniu do instalacji prowadzących działania wymienione w załączniku I, które są objęte systemem wspólnotowym dopiero od 2013 r., państwa członkowskie zapewniają, aby prowadzący takie instalacje przedkładali właściwemu organowi należycie uzasadnione i zweryfikowane przez niezależnego weryfikatora dane dotyczące emisji, tak aby zostały one uwzględnione przy dostosowaniu liczby uprawnień w całej Wspólnocie, które mają być wydane.

Wszelkie takie dane przekazywane są właściwemu organowi do dnia 30 kwietnia 2010 r., zgodnie z przepisami przyjętymi na mocy art. 14 ust. 1.

Jeżeli przekazane dane są należycie uzasadnione, właściwy organ powiadamia o tym Komisję do dnia 30 czerwca 2010 r. i liczba uprawnień, które mają być wydane, zostaje odpowiednio skorygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9. W przypadku instalacji emitujących gazy cieplarniane inne niż CO₂ właściwy organ może zgłosić niższą wielkość emisji, zgodnie z możliwościami tych instalacji w zakresie redukcji.

3. Do dnia 30 września 2010 r. Komisja publikuje dostosowaną liczbę uprawnień, o której mowa w ust. 1 i 2.

4. W odniesieniu do instalacji wyłączonych z systemu wspólnotowego zgodnie z art. 27 liczba uprawnień, które mają być wydane w całej Wspólnocie od dnia 1 stycznia 2013 r. zostaje odpowiednio obniżona, aby odzwierciedlić roczne średnie zweryfikowane emisje z tych instalacji w latach 2008-2010, skorygowane współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

Artykuł 10 ⁴²

Sprzedaż uprawnień na aukcji

1. ⁴³ Począwszy od roku 2019, państwa członkowskie sprzedają na aukcji wszystkie uprawnienia, które nie zostały przydzielone jako bezpłatne uprawnienia zgodnie z art. 10a i 10c oraz które nie zostały umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej ustanowionej decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 ⁴⁴.

1a. ⁴⁵ Jeżeli wolumen uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie w ostatnim roku każdego okresu, o którym mowa w art. 13 ust. 1 niniejszej dyrektywy, przekracza o ponad 30 % oczekiwany średni wolumen uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji w ciągu pierwszych dwóch lat następnego okresu przed zastosowaniem art. 1 ust. 5 decyzji (UE) 2015/1814, dwie trzecie różnicy między tymi wolumenami odejmuje się od uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji w ciągu ostatniego roku

danego okresu i dodaje w równych ratach do wolumenów przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie w ciągu pierwszych dwóch lat kolejnego okresu.

2. Całkowita liczba uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie, składa się z:
- 88 % całkowitej liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji, rozdzielonych między państwa członkowskie w proporcjach odpowiadających udziałowi danego państwa członkowskiego w zweryfikowanych emisjach w ramach systemu wspólnotowego za rok 2005 lub w średnich emisjach w latach 2005-2007, w zależności od tego, która z tych wielkości jest większa;
  - 10 % całkowitej liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji, rozdzielonych między określone państwa członkowskie w interesie solidarności i wzrostu we Wspólnocie, zwiększając w ten sposób liczbę uprawnień, które te państwa członkowskie sprzedają na aukcji na mocy lit. a), o wartości procentowe określone w załączniku IIa; oraz
  - 2 % całkowitej ilości uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji, rozdzielonych między państwa członkowskie, których emisje gazów cieplarnianych w 2005 r. były przynajmniej 20 % niższe od ich emisji w roku bazowym mającym w odniesieniu do nich zastosowanie na mocy protokołu z Kioto. Sposób rozdzielania tej wartości procentowej pomiędzy danymi państwami członkowskimi określony jest w załączniku IIb.

Na użytek lit. a), w odniesieniu do państw członkowskich, które nie uczestniczyły w systemie wspólnotowym w 2005 r., ich udziały są obliczane przy wykorzystaniu ich zweryfikowanych emisji w ramach systemu wspólnotowego w roku 2007.

Jeśli jest to konieczne, wartości procentowe, o których mowa w lit. b) i c), są proporcjonalnie dostosowywane, tak aby zapewnić rozdzielanie w wysokości odpowiednio 10 % i 2 %.

3. Państwa członkowskie określają sposób wykorzystywania dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji. Przynajmniej 50 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 2, w tym wszystkie dochody ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 2 lit. b) i c), lub równowartość finansowa tych dochodów, powinny zostać wykorzystane na jeden lub większą ilość następujących celów:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych, w tym przez wkład na rzecz Globalnego Funduszu Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej oraz na rzecz Funduszu Adaptacyjnego wprowadzonego w życie na konferencji w sprawie zmian klimatu w Poznaniu (COP 14 i COP/MOP 4), adaptacja do skutków zmian klimatu oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych oraz projektów demonstracyjnych w zakresie zmniejszania emisji i adaptacji do zmian klimatu, w tym udział w inicjatywach realizowanych w ramach europejskiego strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych i Europejskich Platform Technologicznych;
- rozwój energii ze źródeł odnawialnych w celu realizacji zobowiązania Wspólnoty dotyczącego wykorzystywania w 20 % energii ze źródeł odnawialnych do roku 2020, jak również rozwój innych technologii przyczyniających się do przejścia do bezpiecznej i zrównoważonej gospodarki niskoemisyjnej oraz pomoc w realizacji zobowiązania Wspólnoty dotyczącego zwiększenia efektywności energetycznej o 20 % do 2020 r.;
- środki mające na celu unikanie wylesiania oraz zwiększenie zalesiania i ponownego zalesiania w krajach rozwijających się, które ratyfikowały międzynarodowe porozumienie w sprawie zmian klimatu; środki mające na celu transfer technologii i ułatwienie adaptacji do niekorzystnych skutków zmian klimatu w tych krajach;
- pochłanianie dwutlenku węgla przez lasy we Wspólnocie;
- bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO₂, w szczególności pochodzącego z elektrowni opalanych stałym paliwem kopalnym oraz z szeregu sektorów i podsektorów przemysłu, również w krajach trzecich;
- zachęty do przestawiania się na niskie emisje i publiczne środki transportu;
- finansowanie badań i rozwoju w zakresie efektywności energetycznej oraz czystych technologii w sektorach objętych niniejszą dyrektywą;

h) środki służące zwiększeniu efektywności energetycznej i termomodernizacji budynków lub dostarczeniu wsparcia finansowego w celu uwzględnienia aspektów społecznych w przypadku gospodarstw domowych o niższych i średnich dochodach;

i) pokrycie wydatków administracyjnych związanych z zarządzaniem systemem wspólnotowym.

Uważa się, że państwa członkowskie spełniają wymogi przepisów niniejszego ustępu, jeżeli przyjmują i wprowadzają w życie politykę wsparcia podatkowego lub finansowego, w tym w szczególności w krajach rozwijających się, lub krajowe polityki regulacyjne wywierające wpływ na wsparcie finansowe, ustanowione dla celów określonych w akapicie pierwszym i które mają wartość odpowiadającą przynajmniej 50 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 2, w tym wszystkich dochodów ze sprzedaży na aukcji, o których mowa w ust. 2 lit. b) i c).

W swoich sprawozdaniach przedkładanych na mocy decyzji nr 280/2004/WE państwa członkowskie informują Komisję o wykorzystywaniu dochodów i o działaniach podjętych zgodnie z niniejszym ustępem.

4. ⁴⁶ Do dnia 30 czerwca 2010 r. Komisja przyjmuje rozporządzenie w sprawie harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji, aby zapewnić przeprowadzanie tej sprzedaży w sposób otwarty, przejrzysty, zharmonizowany i niedyskryminujący. W tym celu proces ten powinien być przewidywalny, w szczególności w odniesieniu do harmonogramu oraz przebiegu aukcji oraz szacunkowego wolumenu uprawnień, które mają być udostępnione. Jeżeli ocena skutków dla poszczególnych sektorów przemysłu wskazuje, że nie należy spodziewać się znaczącego wpływu na sektory lub podsektory narażone na wysokie ryzyko ucieczki emisji, Komisja może, w wyjątkowych przypadkach, dostosować harmonogram okresu, o którym mowa w art. 13 ust. 1, rozpoczynającego się 1 stycznia 2013 r. w taki sposób, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie rynku. Komisja dokonuje tylko jednego dostosowania tego typu na maksymalną liczbę 900 milionów uprawnień.

Aukcje są zaprojektowane w celu zapewnienia, aby:

- a) prowadzący instalacje, a w szczególności wszystkie małe i średnie przedsiębiorstwa objęte systemem wspólnotowym, miały pełny, uczciwy i sprawiedliwy dostęp do aukcji;
- b) wszyscy uczestnicy mieli dostęp do tych samych informacji w tym samym czasie oraz, aby uczestnicy nie zakłócali przebiegu aukcji;
- c) organizacja aukcji i uczestnictwo w nich były kosztowo efektywne, unikając nieuzasadnionych kosztów administracyjnych; oraz
- d) przyznać małym podmiotom uczestniczącym w systemie dostęp do uprawnień.

Środek ten, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Państwa członkowskie składają sprawozdania dotyczące właściwego wdrażania zasad aukcji w odniesieniu do każdej aukcji, w szczególności w zakresie uczciwego i otwartego dostępu, przejrzystości, kształtowania cen oraz aspektów technicznych i operacyjnych. Sprawozdania te są przedkładane w ciągu miesiąca od danej aukcji i publikowane na stronie internetowej Komisji.

5. Komisja monitoruje funkcjonowanie europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Co roku przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, w tym wdrażania aukcji, płynności i wolumenu obrotu. W razie konieczności państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie odpowiednie informacje były przedkładane Komisji przynajmniej na dwa miesiące przed przyjęciem przez nią sprawozdania.

Artykuł 10a ⁴⁷

Przejściowe zasady dotyczące zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień w całej Wspólnocie

1. Do dnia 31 grudnia 2010 r. Komisja przyjmuje w pełni zharmonizowane w całej Wspólnocie przepisy wykonawcze dotyczące przydziału uprawnień, o którym mowa w ust. 4, 5, 7 i 12, w tym wszelkie niezbędne przepisy dotyczące zharmonizowanego stosowania ust. 19.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Przepisy, o których mowa w akapicie pierwszym, określają w stopniu, w jakim jest to możliwe, wspólnotowe wskaźniki *ex ante* tak, aby zapewnić przydział uprawnień w sposób, który dostarcza zachętę do redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz do stosowania energooszczędnych technologii, uwzględniając najbardziej wydajne technologie, substytuty, alternatywne procesy produkcyjne, kogenerację o wysokiej sprawności, skuteczne odzyskiwanie energii gazów odlotowych, wykorzystanie biomasy oraz wychwytywanie i składowanie CO₂, jeśli takie instalacje są dostępne, oraz w sposób, który nie dostarcza zachęt do zwiększenia emisji. Nie dokonuje się żadnych przydziałów bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do jakiegokolwiek formy wytwarzania energii elektrycznej, z wyjątkiem przypadków objętych art. 10c oraz energii wytwarzanej z gazów odlotowych.

Dla każdego sektora i podsektora wskaźnik co do zasady obliczany jest dla produktów raczej niż dla czynników produkcji, aby w jak największym stopniu zmniejszyć emisje i zwiększyć oszczędności wynikające z poprawy efektywności energetycznej w każdym z procesów produkcyjnych danego sektora i podsektora.

Podczas określania zasad dotyczących ustanawiania wskaźników *ex ante* w poszczególnych sektorach i podsektorach, Komisja konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z danymi sektorami i podsektorami. Po zatwierdzeniu przez Wspólnotę międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, prowadzącego do obowiązkowej redukcji emisji gazów cieplarnianych w stopniu porównywalnym z redukcją emisji we Wspólnocie, Komisja dokonuje przeglądu tych środków w celu zapewnienia, aby przydział bezpłatnych uprawnień miał miejsce jedynie w przypadkach, które są w pełni uzasadnione w świetle tego porozumienia.

2. Punktem wyjścia podczas określania zasad dotyczących ustanawiania wskaźników *ex ante* w poszczególnych sektorach lub podsektorach są średnie parametry 10 % najbardziej wydajnych instalacji w danym sektorze lub podsektorze we Wspólnocie w latach 2007-2008. Komisja konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z danymi sektorami i podsektorami.

Rozporządzenia przyjęte na mocy art. 14 i 15 przewidują zharmonizowane zasady dotyczące monitorowania, sprawozdawczości i weryfikacji emisji gazów cieplarnianych związanych z produkcją, w celu ustanowienia wskaźników *ex ante*.

3. Z zastrzeżeniem ust. 4 oraz 8 i niezależnie od przepisów art. 10c, nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień wytwórcom energii elektrycznej, instalacjom służącym do wychwytywania CO₂, rurociągom służącym do transportu CO₂ ani składowiskom CO₂.

4. Bezpłatne uprawnienia przydziela się sieciom ciepłowniczym, jak również kogeneracji o wysokiej sprawności, określonej w dyrektywie 2004/8/WE, w celu zaspokojenia ekonomicznie uzasadnionego popytu, w odniesieniu do wytwarzania energii cieplnej lub chłodu. W każdym roku następującym po roku 2013 całkowity przydział uprawnień dla takich instalacji w odniesieniu do wytwarzania energii cieplnej jest korygowany współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

5. Maksymalna roczna liczba uprawnień, która stanowi podstawę obliczania liczby uprawnień dla instalacji, które nie są objęte ust. 3 oraz nie są nowymi instalacjami, nie może przekraczać sumy:

- a) całkowitej rocznej liczby uprawnień w całej Wspólnocie, określonej zgodnie z art. 9, pomnożonej przez udział emisji pochodzących z instalacji, które nie są objęte ust. 3, w całkowitej wielkości średnich zweryfikowanych emisji w latach 2005-2007 pochodzących z instalacji objętych systemem wspólnotowym w latach 2008-2012, oraz
- b) całkowitej wielkości średnich rocznych zweryfikowanych emisji w latach 2005-2007 z instalacji, które są objęte systemem wspólnotowym począwszy od roku 2013 i nie są objęte ust. 3, skorygowanej współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

Jeśli jest to konieczne, stosuje się jednolity międzysektorowy współczynnik korygujący.

6. Państwa członkowskie mogą również przyjąć środki finansowe na rzecz sektorów lub podsektorów, które uznaje się za narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji z powodu przenoszenia kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych w ceny energii, w celu kompensacji tych kosztów i w przypadku gdy takie środki finansowe są zgodne z mającymi zastosowanie zasadami pomocy państwa oraz z tymi, które będą przyjęte w tej dziedzinie.

Środki te opierają się na określanych wskaźnikach *ex ante* pośrednich emisji CO₂ przypadających na jednostkę produkcji. Wskaźniki *ex ante* są obliczane dla danego sektora lub podsektora jako iloczyn zużycia energii przypadającej na jednostkę produkcji odpowiadającej najbardziej wydajnym dostępnym technologiom i emisji CO₂ odpowiedniej europejskiej struktury produkcji energii elektrycznej.

7. Pięć procent liczby uprawnień w całej Wspólnocie, określonej zgodnie z art. 9 i 9a dla okresu 2013-2020, jest rezerwowanych dla nowych instalacji jako maksymalna liczba uprawnień, która może być im przydzielona zgodnie z zasadami przyjętymi na mocy ust. 1 niniejszego artykułu. Uprawnienia znajdujące się w tej ogólnowspólnotowej rezerwie, które nie są przydzielone nowym instalacjom ani wykorzystane zgodnie z ust. 8, 9 lub 10 niniejszego artykułu w latach 2013-2020, zostają sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie, z uwzględnieniem poziomu, do którego instalacje w państwach członkowskich wykorzystywały tę rezerwę, zgodnie z art. 10 ust. 2, oraz - w odniesieniu do szczegółowych ustaleń i harmonogramu - zgodnie z art. 10 ust. 4, jak również z odpowiednimi przepisami wykonawczymi.

Liczba przydzielonych uprawnień jest korygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do jakiegokolwiek wytwarzania energii elektrycznej przez nowe instalacje.

Do 31 grudnia 2010 r. Komisja przyjmuje zharmonizowane zasady dotyczące stosowania definicji "nowej instalacji", w szczególności w związku z definicją "znaczącej rozbudowy" instalacji.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

8. Do 300 milionów uprawnień z rezerwy dla nowych instalacji jest dostępne do dnia 31 grudnia 2015 r. w celu wsparcia budowy i uruchomienia nie więcej niż 12 komercyjnych projektów demonstracyjnych, których celem jest bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO₂ (CCS), oraz projektów demonstracyjnych w zakresie innowacyjnych technologii energetyki odnawialnej na terytorium Unii.

Uprawnienia zostają udostępnione dla wsparcia projektów demonstracyjnych przewidujących rozwój szeregu technologii CCS oraz innowacyjnych technologii energetyki odnawialnej, które nie są jeszcze ekonomicznie opłacalne, w równomiernie rozmieszczonych pod względem geograficznym lokalizacjach. Przyznanie uprawnień jest uzależnione od zweryfikowanego zapobiegania emisjom CO₂.

Projekty wybierane są na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów, obejmujących wymogi dzielenia się wiedzą. Takie kryteria i środki przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3, oraz podaje do wiadomości publicznej.

Rezerwuje się uprawnienia dla projektów spełniających kryteria, o których mowa w akapicie trzecim. Wsparcie dla tych projektów jest udzielane za pośrednictwem państw członkowskich i ma charakter uzupełniający w stosunku do podstawowego współfinansowania ze strony prowadzącego instalację. Mogłyby one być również współfinansowane przez dane państwo członkowskie, a także za pomocą innych instrumentów. Żaden projekt nie otrzymuje w ramach mechanizmu określonego w niniejszym ustępie wsparcia przekraczającego 15 % całkowitej liczby uprawnień dostępnych na ten cel. Uprawnienia te uwzględnia się na mocy ust. 7.

9. Litwa, która - zgodnie z art. 1 protokołu nr 4 dotyczącego elektrowni atomowej w Ignalinie na Litwie, załączonego do Aktu przystąpienia z 2003 r. - zobowiązała się do zamknięcia reaktora nr 2 tej elektrowni do dnia 31 grudnia 2009 r., może - jeżeli poziom całkowitych zweryfikowanych emisji Litwy w latach 2013-2015 w systemie wspólnotowym przekroczy sumę bezpłatnych uprawnień wydanych instalacjom na Litwie na emisje związane z wytwarzaniem energii elektrycznej w tym okresie oraz trzy ósme uprawnień, które mają być sprzedane przez Litwę na aukcji w latach 2013-2020 - żądać przyznania uprawnień z rezerwy aukcyjnej dla nowych instalacji zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4. Maksymalna wielkość takich uprawnień odpowiada zweryfikowanym emisjom przekraczającym dopuszczalny poziom w tym okresie w zakresie, w jakim nadwyżka ta wynika ze zwiększenia emisji z wytwarzania energii elektrycznej, pomniejszonej o ilość, o jaką uprawnienia w tym państwie członkowskim w latach 2008-2012 przekroczyły zweryfikowane emisje w systemie wspólnotowym na Litwie w tym okresie. Wszelkie takie uprawnienia uwzględnia się na mocy ust. 7.

10. Każde państwo członkowskie, którego sieć elektryczna jest wzajemnie połączona z Litwą i którego import z Litwy na własny użytek w roku 2007 przekroczył 15 % krajowego zużycia energii oraz w którym emisje zwiększyły się w związku z inwestycjami w nowy system wytwarzania energii elektrycznej, może odpowiednio stosować ust. 9 na warunkach przewidzianych w tym ustępie.

11. Z zastrzeżeniem art. 10b, w roku 2013 liczba bezpłatnych uprawnień przydzielonych na mocy ust. 4 do 7 niniejszego artykułu wynosi 80 % liczby uprawnień określonej zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 1. Następnie liczba bezpłatnych uprawnień jest corocznie zmniejszana o taką samą wielkość aż do osiągnięcia

poziomu 30 % w roku 2020, w celu osiągnięcia całkowitej likwidacji przydziałów bezpłatnych uprawnień w roku 2027.

12. Z zastrzeżeniem art. 10b, w 2013 r. i w każdym kolejnym roku do 2020 r. instalacjom w sektorach lub w podsektorach narażonych na znaczące ryzyko ucieczki emisji przydzielane są na podstawie ust. 1 bezpłatne uprawnienia w wysokości 100 % liczby określonej zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 1.

13. Do dnia 31 grudnia 2009 r., a następnie co pięć lat, po omówieniu tej kwestii w ramach Rady Europejskiej, Komisja określa wykaz sektorów lub podsektorów, o których mowa w ust. 12, na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 14-17.

Co roku Komisja z własnej inicjatywy lub na wniosek państwa członkowskiego może dodać sektor lub podsektor do wykazu, o którym mowa w akapicie pierwszym, jeżeli można wykazać w oparciu o sprawozdanie analityczne, że ten sektor lub podsektor spełnia kryteria określone w ust. 14 do 17 w następstwie zmiany, która wywarła znaczny wpływ na działalność tego sektora lub podsektora.

Do celów wprowadzenia w życie niniejszego artykułu Komisja konsultuje się z państwami członkowskimi, z danymi sektorami lub podsektorami i z innymi zainteresowanymi stronami.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmowane są zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

14. W celu określenia sektorów lub podsektorów, o których mowa w ust. 12, Komisja ocenia na poziomie wspólnotowym możliwości przeniesienia przez dany sektor lub podsektor, na odpowiednim poziomie dezagregacji, kosztów bezpośrednich wymaganych uprawnień oraz kosztów pośrednich powodowanych wyższymi cenami energii wynikających z wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy, w ceny produktów bez znaczącej utraty udziału rynkowego na korzyść instalacji poza Wspólnotą, które cechuje większa emisyjność CO₂. Oceny te opierają się na średniej cenie uprawnienia do emisji CO₂, zgodnie z dokonaną przez Komisję oceną wpływu dołączoną do pakietu środków wdrażających cele UE w zakresie zmian klimatu i energii ze źródeł odnawialnych do roku 2020 oraz, o ile są one dostępne, na danych dotyczących handlu, produkcji i wartości dodanej z trzech ostatnich lat dla każdego sektora lub podsektora.

15. Sektor lub podsektor uważany jest za narażony na znaczące ryzyko ucieczki emisji, jeżeli:

- a) suma dodatkowych kosztów bezpośrednich i pośrednich spowodowanych wprowadzeniem w życie niniejszej dyrektywy prowadziłaby do znacznego wzrostu kosztów produkcji obliczonych jako stosunek do wartości dodanej brutto, w wysokości co najmniej 5 %; oraz
- b) intensywność handlu z krajami trzecimi określona jako stosunek między całkowitą wartością eksportu do krajów trzecich powiększona o wartość importu z krajów trzecich, a całkowitą wielkością rynku Wspólnoty (roczny obrót i całkowita wartość importu z krajów trzecich) wynosi powyżej 10 %.

16. Niezależnie od ust. 15, sektor lub podsektor uważany jest również za narażony na znaczące ryzyko ucieczki emisji, jeżeli:

- a) suma dodatkowych kosztów bezpośrednich i pośrednich spowodowanych wprowadzeniem w życie niniejszej dyrektywy prowadziłaby do wysokiego wzrostu kosztów produkcji obliczonych jako stosunek do wartości dodanej brutto, w wysokości co najmniej 30 %; lub
- b) intensywność handlu z krajami trzecimi określona jako stosunek między całkowitą wartością eksportu do krajów trzecich powiększona o wartość importu z krajów trzecich, a całkowitą wielkością rynku Wspólnoty (roczny obrót i całkowita wartość importu z krajów trzecich) wynosi powyżej 30 %.

17. Wykaz, o którym mowa w ust. 13, może zostać uzupełniony po dokonaniu oceny jakościowej, z uwzględnieniem - w przypadku gdy dostępne są odpowiednie dane - następujących elementów:

- a) zakresu, w jakim dla poszczególnych instalacji w danym sektorze lub podsektorze możliwe jest zmniejszenie poziomów emisji lub zużycia energii elektrycznej, w tym, w stosownych przypadkach, zwiększenia kosztów produkcji, jakie może spowodować powiązana inwestycja, na przykład przez zastosowanie najbardziej wydajnych technik;
- b) obecnej i przewidywanej charakterystyki rynku, w tym w przypadku gdy intensywność handlu lub współczynniki wzrostu kosztów bezpośrednich i pośrednich są bliskie jednej z wartości progowych wspomnianych w ust. 16;
- c) marży jako potencjalnego wskaźnika inwestycji długoterminowej lub decyzji o przeniesieniu produkcji;

18. Wykaz, o którym mowa w ust. 13, jest ustalany z uwzględnieniem - w przypadku gdy dostępne są odpowiednie dane - następujących elementów:

- a) zakresu, w jakim kraje trzecie reprezentujące decydującą część światowej produkcji w sektorach lub podsektorach uważanych za zagrożone ryzykiem ucieczki emisji, zobowiązują się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w odpowiednich sektorach i podsektorach w porównywalnym zakresie jak we Wspólnocie oraz w takim samym okresie; oraz
- b) zakres, w jakim wydajność instalacji znajdujących się w tych krajach w zakresie zmniejszania emisji jest porównywalna z wydajnością we Wspólnocie.

19. Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień instalacjom, które zaprzestały działalności, chyba że prowadzący instalację wykaże właściwemu organowi, że instalacja ta wznowi produkcję w określonym i rozsądnym czasie. Instalacje, których zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych wygasło lub zostało cofnięte oraz instalacje, które z przyczyn technicznych nie mogą funkcjonować lub wznowić działalności, uważa się za instalacje, które zaprzestały działalności.

20. Wśród środków przyjętych na mocy ust. 1 Komisja przyjmuje środki określające instalacje, które częściowo zaprzestały działalności lub znacząco zmniejszyły swą moc wytwórczą, oraz w stosownych przypadkach środki dotyczące dostosowania poziomu przydzielonych im bezpłatnych uprawnień.

Artykuł 10b ⁴⁸

Środki wsparcia niektórych sektorów energochłonnych w przypadku ucieczki emisji

1. Do dnia 30 czerwca 2010 r. Komisja, w świetle wyniku negocjacji międzynarodowych i osiągniętego w ich ramach porozumienia co do zakresu redukcji emisji gazów cieplarnianych w skali światowej, oraz po konsultacjach ze wszystkimi właściwymi partnerami społecznymi, przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie analityczne oceniające sytuację energochłonnych sektorów lub podsektorów, które zostały uznane za narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji. Sprawozdaniu temu towarzyszą wszelkie odpowiednie wnioski, które mogą obejmować:

- a) dostosowanie udziału bezpłatnych uprawnień otrzymanych przez te sektory lub podsektory na mocy art. 10a;
- b) włączenia do systemu wspólnotowego importerów produktów wytwarzanych przez sektory lub podsektory określone zgodnie z art. 10a;
- c) ocenę wpływu ucieczki emisji na bezpieczeństwo energetyczne państw członkowskich, w szczególności w przypadku gdy połączenia elektryczne z resztą Unii są niewystarczające oraz w przypadku gdy istnieją połączenia elektryczne z krajami trzecimi oraz stosowne środki w tym zakresie.

Przy rozważaniu, które środki są właściwe, uwzględnia się również wszelkie wiążące porozumienia sektorowe prowadzące do redukcji emisji gazów cieplarnianych w skali światowej, w skali wymaganej do skutecznej walki ze zmianami klimatu, które można monitorować, weryfikować i które są przedmiotem obowiązkowych ustaleń dotyczących ich egzekwowania.

2. Do dnia 31 marca 2011 r. Komisja ocenia, czy podjęte decyzje dotyczące udziału bezpłatnych uprawnień otrzymanych przez sektory lub podsektory zgodnie z ust. 1, w tym skutek ustanowienia wskaźników *ex ante* zgodnie z art. 10a ust. 2, mogą znacząco wpłynąć na liczbę uprawnień, które mają być sprzedawane na aukcjach przez państwa członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b), w porównaniu ze scenariuszem przewidującym pełny system aukcyjny dla wszystkich sektorów w 2020 r. W stosownych przypadkach Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie odpowiednie wnioski, biorąc pod uwagę ich ewentualne skutki dystrybucyjne.

Artykuł 10c ⁴⁹

Możliwość przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację wytwarzania energii elektrycznej

1. W drodze odstępstwa od art. 10a ust. 1-5, państwa członkowskie mogą przydzielić przejściowo bezpłatne uprawnienia instalacjom wytwarzającym energię elektryczną, które funkcjonowały przed dniem 31 grudnia

2008 r. lub instalacjom wytwarzającym energię elektryczną, w przypadku których proces inwestycyjny faktycznie wszczęto do tego dnia, pod warunkiem że spełniony jest jeden z następujących warunków:

- a) w roku 2007 krajowa sieć energii elektrycznej nie była pośrednio lub bezpośrednio połączona z siecią systemu połączeń wzajemnych, którą zarządza Unia ds. Koordynacji Przesyłu Energii Elektrycznej w Europie (UCTE);
- b) w roku 2007 krajowa sieć energii elektrycznej była jedynie bezpośrednio lub pośrednio połączona z siecią zarządzaną przez Unię ds. Koordynacji Przesyłu Energii Elektrycznej w Europie (UCTE) poprzez jedną linię o mocy przesyłowej mniejszej niż 400 MW; lub
- c) w roku 2006 ponad 30 % energii elektrycznej było wytwarzane z paliwa kopalnego jednego rodzaju, a PKB na mieszkańca w cenach rynkowych nie przekroczył 50 % średniego PKB na mieszkańca w cenach rynkowych we Wspólnocie.

Dane państwo członkowskie przedkłada Komisji krajowy plan przewidujący inwestycje w zakresie modernizacji i poprawy infrastruktury oraz czystych technologii. Plan ten przewiduje również dywersyfikację struktury energetycznej i źródeł dostaw na wielkość odpowiadającą w możliwym zakresie wartości rynkowej bezpłatnych uprawnień przydzielonych w odniesieniu do zamierzonych inwestycji, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeby jak największego ograniczenia bezpośrednio z tym związanych podwyżek cen. Dane państwo członkowskie co roku przedkłada Komisji sprawozdanie dotyczące inwestycji w zakresie poprawy infrastruktury i czystych technologii. W tym celu mogą być brane pod uwagę inwestycje podjęte od dnia 25 czerwca 2009.

2. Przydzielone przejściowo bezpłatne uprawnienia są odejmowane od liczby uprawnień, jakie dane państwo członkowskie mogłoby w zamian sprzedać na aukcji zgodnie z art. 10 ust. 2. W 2013 r. całkowita liczba przydzielonych przejściowo bezpłatnych uprawnień nie przekroczy 70 % średniej rocznej ilości zweryfikowanych emisji za lata 2005-2007 wytwórców energii elektrycznej dla wielkości odpowiadającej ostatecznej wielkości krajowego zużycia brutto danego państwa członkowskiego, a następnie jest on stopniowo zmniejszany aż do całkowitej likwidacji przydziałów bezpłatnych uprawnień w roku 2020. W przypadku państw członkowskich, które nie uczestniczyły w systemie wspólnotowym w 2005 r., odpowiednie emisje są obliczane na podstawie ich zweryfikowanych emisji systemu wspólnotowego w ramach systemu wspólnotowego w roku 2007.

Dane państwo członkowskie może określić, że uprawnienia przydzielone zgodnie z niniejszym artykułem mogą być wykorzystane przez prowadzącego daną instalację jedynie w celu przedstawienia do rozliczenia uprawnień zgodnie z art. 12 ust. 3 w odniesieniu do emisji pochodzących z tej samej instalacji w roku, w którym uprawnienia zostały przydzielone.

3. Przydziały uprawnień dla prowadzących instalacje są dokonywane w oparciu o przydział uprawnień w ramach zweryfikowanych emisji z lat 2005-2007 lub wskaźniki wydajności *ex ante* oparte na średniej ważonej poziomów emisji gazów cieplarnianych powstających w najmniej emisyjnych technologiach wytwarzania energii elektrycznej we Wspólnocie dla instalacji wykorzystujących różne paliwa. Ważenie może odzwierciedlać udziały przypadające na poszczególne paliwa wykorzystywane do wytwarzania energii elektrycznej w danym państwie członkowskim. Komisja może, zgodnie w procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 23 ust. 2, dostarczyć wytycznych w celu zapewnienia, aby metodologia przydziału uprawnień pozwalała uniknąć nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji i minimalizowała negatywny wpływ na zachęty do zmniejszania emisji.

4. Każde państwo członkowskie, stosując niniejszy artykuł, wymaga od korzystających z niniejszych zapisów wytwórców energii elektrycznej i operatorów sieci składania co 12 miesięcy sprawozdania z inwestycji, o których mowa w krajowym planie. Państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania w tej sprawie i podają je do publicznej wiadomości.

5. Każde państwo członkowskie zamierzające przydzielić uprawnienia na podstawie niniejszego artykułu przedkłada Komisji do dnia 30 września 2011 r. wniosek zawierający metodologię proponowanego przydziału uprawnień oraz poszczególne ich przydziały. Wniosek ten zawiera:

- a) dowód, że państwo członkowskie spełnia przynajmniej jeden z warunków określonych w ust. 1;
- b) wykaz instalacji, które ten wniosek obejmuje oraz liczbę uprawnień, które mają być przydzielone każdej instalacji zgodnie w ust. 3 oraz wytycznymi Komisji;

c) krajowy plan, o którym mowa w ust. 1 akapit drugi;

d) przepisy dotyczące monitorowania i egzekucji w odniesieniu do zamierzonych inwestycji przewidzianych w krajowym planie;

e) informacje wykazujące, że przydziały uprawnień nie stwarzają nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji.

6. Komisja ocenia wnioski uwzględniając elementy określone w ust. 5 i może odrzucić wniosek lub dowolny jego element w okresie sześciu miesięcy po otrzymaniu odpowiednich informacji.

7. Dwa lata przed końcem okresu, w którym państwo członkowskie może przydzielić przejściowo bezpłatne uprawnienia instalacjom wytwarzającym energię elektryczną funkcjonującym przed dniem 31 grudnia 2008 r., Komisja ocenia postępy poczynione w zakresie wdrażania krajowego planu. Jeżeli Komisja uzna - na wniosek danego państwa członkowskiego - że istnieje potrzeba ewentualnego wydłużenia tego okresu, może ona przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie stosowne wnioski zawierające warunki, które należałoby spełnić w przypadku wydłużenia tego okresu.

Artykuł 11 ⁵⁰

Krajowe środki wykonawcze

1. Każde z państw członkowskich publikuje i przedkłada Komisji do dnia 30 września 2011 r. wykaz instalacji na jego terytorium objętych zakresem niniejszej dyrektywy oraz wszelkich bezpłatnych uprawnień przydzielonych każdej z instalacji na jego terytorium, obliczonych zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 10a ust. 1 i art. 10c.

2. Do dnia 28 lutego każdego roku właściwe organy wydają liczbę uprawnień, które mają być przydzielone w danym roku, obliczonych zgodnie z art. 10, 10a i 10c.

3. Państwa członkowskie mogą nie wydać bezpłatnych uprawnień na mocy ust. 2 instalacjom, których Komisja odmówiła wpisania do wykazu, o którym mowa w ust. 1.

ROZDZIAŁ IV ⁵¹

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO LOTNICTWA I INSTALACJI STACJONARNYCH

Artykuł 11a ⁵²

Wykorzystywanie w systemie wspólnotowym jednostek CER i ERU pochodzących z projektów realizowanych przed wejściem w życie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu

1. Bez uszczerbku dla stosowania przepisów art. 28 ust. 3 i 4, stosuje się przepisy ust. 2-7 niniejszego artykułu.

2. Prowadzący instalacje lub operatorzy statków powietrznych mogą zwrócić się do właściwego organu o wydanie im uprawnień ważnych począwszy od 2013 r., w zakresie, w jakim nie wykorzystali oni jednostek CER i ERU przyznanych im przez państwa członkowskie na lata 2008-2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystanie jednostek na mocy ust. 8, w zamian za jednostki CER i ERU wydane w związku z redukcją emisji osiągniętą do 2012 r. w ramach tych rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach systemu wspólnotowego w latach 2008-2012.

Właściwy organ dokonuje takiej wymiany na wniosek do dnia 31 marca 2015 r.

3. Właściwe organy zezwalają prowadzącym instalacje lub operatorom statków powietrznych na wymianę CER i ERU pochodzących z projektów, które zostały zarejestrowane przed rokiem 2013, wydanych w związku z redukcją emisji od 2013 roku, w zamian za uprawnienia ważne, począwszy od roku 2013, w zakresie, w jakim nie wykorzystali oni jednostek CER i ERU przyznanych im przez państwa członkowskie na lata 2008-2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystywanie jednostek na mocy ust. 8.

Akapit pierwszy stosuje się do CER i ERU dla wszystkich rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach systemu wspólnotowego w latach 2008-2012.

4. Właściwe organy zezwalają prowadzącym instalacje lub operatorom statków powietrznych na wymianę CER wydanych w związku z redukcją emisji od 2013 r. w zamian za uprawnienia z nowych projektów rozpoczętych od 2013 r. w krajach najslabiej rozwiniętych, w zakresie, w jakim nie wykorzystali oni jednostek CER i ERU

przyznanych im przez państwa członkowskie na lata 2008-2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystywanie jednostek na mocy ust. 8.

Akapit pierwszy stosuje się do jednostek CER dla wszystkich rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach systemu wspólnotowego w latach 2008-2012, do chwili ratyfikowania przez te kraje odpowiedniego porozumienia ze Wspólnotą lub do 2020 r., w zależności od tego, który z tych terminów przypada wcześniej.

5. Jednostki z tytułu projektów lub innych działań na rzecz redukcji emisji mogą być wykorzystywane w ramach systemu wspólnotowego zgodnie z porozumieniami zawartymi z krajami trzecimi, w których określone są poziomy wykorzystania, w zakresie, w jakim prowadzący instalacje lub operatorzy statków powietrznych nie wykorzystali jednostek CER i ERU przyznanych im przez państwa członkowskie na lata 2008-2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystywanie jednostek na mocy ust. 8, oraz w przypadku gdy do dnia 31 grudnia 2009 r. nie zakończono negocjacji w sprawie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu. Zgodnie z tymi porozumieniami, prowadzący instalacje lub operatorzy statków powietrznych mogą wykorzystywać jednostki z tytułu projektów realizowanych w tych krajach trzecich w celu wypełnienia swoich obowiązków w ramach systemu wspólnotowego.

6. Każde porozumienie, o którym mowa w ust. 5, przewiduje wykorzystywanie w ramach systemu wspólnotowego jednostek dla rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach systemu wspólnotowego w latach 2008-2012, w tym technologii w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i technologii energooszczędnych, które wspierają transfer technologii i zrównoważony rozwój. Każde takie porozumienie może również przewidywać wykorzystanie jednostek z projektów w przypadku gdy stosowany poziom bazowy jest poniżej poziomu przydziału bezpłatnych uprawnień w ramach środków, o których mowa w art. 10a, lub poniżej poziomów wymaganych na mocy przepisów wspólnotowych.

7. Po zawarciu międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, jedynie jednostki z projektów realizowanych w krajach trzecich, które ratyfikowały to porozumienie przyjmowane są w ramach systemu wspólnotowego od dnia 1 stycznia 2013 r.

8. Zezwala się wszystkim istniejącym prowadzącym instalacje na wykorzystywanie jednostek w okresie 2008-2020 do wielkości przydzielonej im na lata 2008-2012 lub do wielkości odpowiadającej wartości procentowej - która nie może być ustalona na poziomie poniżej 11 % - ich przydziału w okresie 2008-2012 r., w zależności od tego, która z tych wielkości jest najwyższa.

Prowadzący instalacje mogą wykorzystywać jednostki przekraczające 11 % przewidziane w pierwszym akapicie, do określonej wielkości, tak aby ich łączne przydziały bezpłatnych uprawnień w okresie od 2008 do 2012 r. oraz łączne zezwolenie dotyczące jednostek z tytułu projektów były równe pewnej wartości procentowej zweryfikowanych emisji w okresie od 2005 do 2007 r.

Nowe instalacje, w tym nowe instalacje w latach 2008-2012, które nie otrzymały bezpłatnych uprawnień ani zezwolenia na wykorzystywanie jednostek CER i ERU w latach 2008-2012 oraz nowe sektory mogą wykorzystywać jednostki do wielkości odpowiadającej wartości procentowej - ustalonej na poziomie nie niższym niż 4,5 % - swoich zweryfikowanych emisji w okresie od 2013 do 2020 r. Operatorzy statków powietrznych mogą wykorzystywać jednostki do wielkości odpowiadającej wartości procentowej - ustalonej na poziomie nie niższym niż 1,5 % - swoich zweryfikowanych emisji w okresie od 2013 do 2020 r.

Przyjmuje się środki mające na celu określenie dokładnej wartości procentowej mającej zastosowanie na mocy akapitów pierwszego, drugiego i trzeciego. Przynajmniej jedna trzecia dodatkowej wielkości, która ma być rozdzielona istniejącym prowadzącym instalacje w wysokości ponad pierwszą wartość procentową, o której mowa w pierwszym akapicie, zostaje przyznana prowadzącym instalacje posiadającym najniższy łączny poziom przydzielonych bezpłatnych uprawnień oraz wykorzystania jednostek z tytułu projektów w latach 2008-2012.

Środki te zapewniają, aby ogólne wykorzystanie przydzielonych jednostek nie przekraczało 50 % redukcji emisji w całej Wspólnocie poniżej poziomów z 2005 r. w istniejących sektorach w ramach systemu wspólnotowego w latach 2008-2020, oraz 50 % redukcji emisji w całej Wspólnocie poniżej poziomów z 2005 r. w nowych sektorach i w lotnictwie w okresie od daty ich włączenia do systemu wspólnotowego do 2020 r.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

9. Od dnia 1 stycznia 2013 r. mogą zostać zastosowane środki mające na celu ograniczenie wykorzystywania określonych jednostek z tytułu pewnych rodzajów projektów.

Środki te powinny również określać datę, od której wykorzystywanie jednostek na mocy ust. 1-4 ma być zgodne z tymi środkami. Datę tę ustala się najwcześniej na sześć miesięcy po przyjęciu środków lub najpóźniej na trzy lata od ich przyjęcia.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 2. Na wniosek państwa członkowskiego Komisja rozpatruje możliwość przedłożenia komitetowi projektu środków, które mają być podjęte.

Artykuł 11b⁵³

Projekty

1.⁵⁴ Państwa Członkowskie stosują wszelkie niezbędne środki dla zapewnienia, aby poziomy odniesienia ustanowione dla projektów określone przez późniejsze decyzje przyjęte zgodnie z UNFCCC lub Protokołem z Kioto, zastosowane w krajach, które podpisały z Unią Europejską Traktat o Przystąpieniu, były całkowicie zgodne z dorobkiem wspólnotowym, z uwzględnieniem czasowych odstępstw przewidzianych w tym Traktacie o Przystąpieniu.

Wspólnota i jej państwa członkowskie zatwierdzają wyłącznie te projekty, w przypadku których wszyscy uczestnicy projektu mają główne siedziby w kraju, który zawarł międzynarodowe porozumienie dotyczące takich projektów, lub w kraju lub jednostce subfederalnej lub regionalnej, które są powiązane ze systemem wspólnotowym zgodnie z art. 25.

2.⁵⁵ Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 3 i 4, Państwa Członkowskie, w których realizowane są projekty, zapewniają, aby żadne ERU lub CER nie zostały wydane dla redukcji lub ograniczeń emisji gazów cieplarnianych z działań podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy.

3. Do 31 grudnia 2012 roku dla projektów JI i CDM, które bezpośrednio redukują lub ograniczają emisje z instalacji podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy, ERU i CER mogą być wydane jedynie w przypadku, gdy taka sama liczba przydziałów zostanie anulowana przez operatora danej instalacji.

4. Do 31 grudnia 2012 roku dla projektów JI i CDM, które pośrednio redukują lub ograniczają emisje z instalacji podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy, ERU i CER mogą być przyznane jedynie w przypadku, gdy taka sama liczba przydziałów zostanie anulowana w krajowym rejestrze Państwa Członkowskiego pochodzenia ERU lub CER.

5. Państwo Członkowskie, które zezwala podmiotom prywatnym lub publicznym na udział w projektach, pozostaje odpowiedzialne za wykonanie zobowiązań wynikających dla niego z UNFCCC i Protokołu z Kioto i zapewnia, że udział ten jest zgodny z odpowiednimi wytycznymi, warunkami i procedurami przyjętymi na podstawie UNFCCC i Protokołu z Kioto.

6. W przypadku projektów związanych z produkcją energii elektrycznej w hydroenergetyce o zdolnościach wytwórczych przekraczających 20 MW Państwa Członkowskie gwarantują przy zatwierdzaniu tego rodzaju projektów, że odpowiednie kryteria i wytyczne międzynarodowe, w tym zawarte w sprawozdaniu Światowej Komisji ds. Zapór Wodnych z listopada 2000 r. "Zapory wodne i rozwój. Nowe ramy podejmowania decyzji", będą stosowane podczas realizacji tego rodzaju projektów.

7.⁵⁶ Komisja przyjmuje przepisy w celu wykonania ust. 3 i 4, zwłaszcza dotyczące unikania podwójnego liczenia, zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 23 ust. 2. Komisja przyjmuje przepisy w celu wykonania ust. 5 niniejszego artykułu w przypadku, kiedy strona przyjmująca spełnia wszystkie kryteria kwalifikujące dotyczące projektów w zakresie wspólnego wykonania (JI). Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Artykuł 12

Przenoszenie, przekazywanie oraz anulowanie przydziałów

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że przydziały mogą być przenoszone między:

a) osobami we Wspólnocie;

b) osobami we Wspólnocie oraz osobami w państwach trzecich, w przypadku gdy takie przydziały są uznane zgodnie z procedurą określoną w art. 25 bez ograniczeń innych niż zawarte w niniejszej dyrektywie lub przyjęte na mocy niniejszej dyrektywy.

1a.⁵⁷ Do dnia 31 grudnia 2010 r. Komisja bada, czy rynek uprawnień do emisji jest wystarczająco chroniony przed wykorzystywaniem poufnych informacji lub manipulacją rynkową, oraz w stosownych przypadkach przedstawia wnioski w celu zapewnienia takiej ochrony. Odpowiednie przepisy dyrektywy 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku)⁵⁸ mogą być po odpowiednim dostosowaniu stosowane do handlu towarami.

2.⁵⁹ Państwa Członkowskie zapewniają, że przydziały wydane przez właściwy organ innego Państwa Członkowskiego są uznawane do celów wypełnienia zobowiązań operatorów statków powietrznych na podstawie ust. 2a lub spełniania zobowiązań operatorów na podstawie ust. 3.

2a.⁶⁰ Administrujące państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku każdy operator statków powietrznych zwracał liczbę przydziałów odpowiadającą całkowitej ilości emisji wytworzonych w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, pochodzących z działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje ten operator statków powietrznych, zweryfikowanej zgodnie z art. 15. Państwa członkowskie zapewniają, aby przydziały zwrócone zgodnie z niniejszym ustępem zostały następnie anulowane.

3.⁶¹ Państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku operatorzy każdego urzędu zwracali liczbę przydziałów innych niż przydziały wydane na mocy rozdziału II, odpowiadającą całkowitej ilości emisji z urzędów w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, oraz aby były one następnie anulowane.

3a.⁶² Obowiązek przedstawienia uprawnień do rozliczenia nie powstaje w związku z emisjami CO₂ zweryfikowanym jako wychwycony i przetransportowany do stałego składowania do instalacji, dla której zezwolenie obowiązuje zgodnie z przepisami dyrektywy 2009/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla⁶³.

4. Państwa Członkowskie podejmują niezbędne kroki w celu zapewnienia, że przydziały zostaną anulowane w każdym momencie na wniosek posiadających je osób.

5.⁶⁴ ust. 1 i 2 stosuje się bez uszczerbku dla art. 10c.

Artykuł 13⁶⁵

Ważność uprawnień

1. Uprawnienia wydawane począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. są ważne w odniesieniu do emisji w okresach ośmiu lat rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 r.

2.⁶⁶ Po upływie czterech miesięcy od rozpoczęcia każdego z okresów, o którym mowa w ust. 1, uprawnienia, które straciły ważność i nie zostały przedstawione do rozliczenia ani umorzone zgodnie z art. 12, zostają umorzone przez właściwy organ.

Państwa członkowskie wydają uprawnienia podmiotom na bieżący okres w celu zastąpienia posiadanych przez nie uprawnień, które są umarzone zgodnie z akapitem pierwszym. Podobnie uprawnienia znajdujące się w rezerwie stabilności rynkowej, które straciły ważność, zastępuje się uprawnieniami, które są ważne w bieżącym okresie.

Artykuł 14⁶⁷

Monitorowanie i raportowanie emisji

1. Do dnia 31 grudnia 2011 r. Komisja przyjmie rozporządzenie w sprawie monitorowania i raportowania emisji oraz, w stosownych przypadkach, danych dotyczących działań, związanych z rodzajami działań wymienionymi w załączniku I, dla monitorowania i raportowania danych dotyczących tonokilometrów do celów wniosku na mocy art. 3e lub 3f, opierające się na zasadach monitorowania i raportowania określonych w załączniku IV i które w wymogach dotyczących monitorowania i raportowania dotyczących każdego gazu cieplarnianego określa potencjał danego gazu w zakresie powodowania globalnego efektu cieplarnianego.

Środek ten, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia najbardziej dokładne i aktualne dostępne dowody naukowe, w szczególności zgromadzone przez IPCC, i może również określać wymogi dla prowadzących instalacje w zakresie raportowania emisji związanych z produkcją towarów przez energochłonne sektory przemysłu poddane międzynarodowej konkurencji. Rozporządzenie to może również określać wymogi w zakresie niezależnej weryfikacji tych informacji.

Wymogi te mogą obejmować raportowanie poziomów emisji związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej objętych systemem wspólnotowym, na potrzeby produkcji tych towarów.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby każdy prowadzący instalację lub operator statku powietrznego monitorował emisje z tej instalacji w każdym roku kalendarzowym, lub, od dnia 1 stycznia 2010 r., ze statku powietrznego, który eksploatuje, oraz składał właściwemu organowi raporty w tym zakresie po zakończeniu tego roku, zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 1.

4. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, może obejmować wymogi dotyczące stosowania zautomatyzowanych systemów i formatów wymiany danych w celu zharmonizowania komunikacji dotyczącej planu monitorowania, raportów rocznych emisji i działań weryfikacyjnych pomiędzy prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego, audytorem i właściwymi organami.

Artykuł 15 ⁶⁸

Weryfikacja i akredytacja

Państwa członkowskie zapewniają, by sprawozdania przedłożone przez operatorów i operatorów statków powietrznych na podstawie art. 14 ust. 3 były weryfikowane zgodnie z kryteriami wymienionymi w załączniku V i we wszelkich szczegółowych przepisach przyjętych przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem oraz by był o nich powiadamiany właściwy organ.

Państwa członkowskie zapewniają, by operatorzy i operatorzy statków powietrznych, których sprawozdania nie zostały zweryfikowane jako zadowalające zgodnie z kryteriami ustalonymi w załączniku V i we wszelkich szczegółowych przepisach przyjętych przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem do dnia 31 marca każdego roku w odniesieniu do emisji w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, nie mogli dokonywać dalszych przeniesień przydziałów, do momentu aż sprawozdanie od tego operatora zostanie zweryfikowane jako zadowalające.

Komisja może przyjąć szczegółowe przepisy dotyczące weryfikacji sprawozdań składanych przez operatorów statków powietrznych na podstawie art. 14 ust. 3 i wniosków na mocy art. 3e i 3f, w tym weryfikacji procedur stosowanych przez weryfikatorów, zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 23 ust. 2.

Do dnia 31 grudnia 2011 r. Komisja przyjmie rozporządzenie w sprawie weryfikacji raportów emisji w oparciu o zasady określone w załączniku V oraz w sprawie akredytacji audytorów i nadzoru nad nimi. Określi ono warunki akredytacji i jej cofnięcia, wzajemnego uznawania i wzajemnej oceny jednostek akredytujących, stosownie do sytuacji.

Środek ten, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Artykuł 15a ⁶⁹

Ujawnianie informacji i tajemnica zawodowa

Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, aby wszystkie decyzje i raporty dotyczące ilości oraz przydziału uprawnień, a także monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji były natychmiast ujawniane w sposób zapewniający zorganizowany i niedyskryminacyjny dostęp do takich informacji.

Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą zostać ujawnione żadnej osobie ani organowi, z wyjątkiem ujawnienia zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi.

Artykuł 16 ⁷⁰

Kary

1. ⁷¹ Państwa Członkowskie ustanawiają reguły dotyczące kar mających zastosowanie do naruszeń przepisów krajowych, przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy i podejmują środki niezbędne w celu zapewnienia, że takie kary są wykonywane. Przewidziane kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa Członkowskie powiadomią Komisję o tych przepisach oraz bezzwłocznie o wszystkich późniejszych zmianach wpływających na nie.
2. ⁷² Państwa członkowskie zapewniają opublikowanie nazw (nazwisk) operatorów i operatorów statków powietrznych naruszających wymogi przekazania wystarczającej ilości przydziałów na mocy niniejszej dyrektywy.
3. ⁷³ Państwa członkowskie zapewniają, by każdy operator lub operator statków powietrznych, który nie przekazuje wystarczających przydziałów do dnia 30 kwietnia każdego roku w celu objęcia jego emisji w trakcie roku poprzedniego, był odpowiedzialny za opłacenie kary za przekroczenie emisji. Kary za przekroczenie emisji wynoszą 100 EUR za każdą wyemitowaną tonę równoważnika ditlenku węgla, w odniesieniu do której operator nie przekazał przydziału. Płatności kary za przekroczenie emisji nie uwalniają operatora od obowiązku przekazania ilości przydziałów równych temu przekroczeniu emisji przy przekazywaniu przydziałów w odniesieniu do następnego roku kalendarzowego.
4. ⁷⁴ Sankcje za przekroczenie emisji dotyczące uprawnień wydanych począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. są podwyższane zgodnie z europejskim wskaźnikiem cen konsumpcyjnych
5. ⁷⁵ W przypadku gdy operator statków powietrznych nie spełnia wymogów niniejszej dyrektywy i gdy zastosowanie innych środków egzekwowania nie doprowadziło do spełnienia tych wymogów, jego administrujące państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o to, by podjęła decyzję o nałożeniu zakazu prowadzenia operacji w odniesieniu do danego operatora statków powietrznych.
6. ⁷⁶ Wszelkie wnioski przedkładane przez administrujące państwo członkowskie zgodnie z ust. 5 zawierają:
  - a) dowody na to, że dany operator statków powietrznych nie wypełnił swoich zobowiązań wynikających z niniejszej dyrektywy;
  - b) szczegóły podjętych przez dane państwo członkowskie działań mających na celu egzekwowanie prawa;
  - c) uzasadnienie nałożenia zakazu prowadzenia operacji na szczeblu Wspólnoty oraz
  - d) zalecenie dotyczące zakresu zastosowania zakazu prowadzenia operacji na szczeblu Wspólnoty i wszelkich warunków, które powinny mieć zastosowanie.
7. ⁷⁷ W przypadku gdy do Komisji zostają skierowane wnioski takie jak te, o których mowa w ust. 5, informuje ona o tym pozostałe państwa członkowskie za pośrednictwem ich przedstawicieli w Komitecie, o którym mowa w art. 23 ust. 1, zgodnie z regulaminem komitetu.
8. ⁷⁸ Przyjęcie decyzji na wniosek zgodnie z ust. 5 poprzedzają - jeżeli jest to właściwe i możliwe do wykonania - konsultacje z organami odpowiedzialnymi za nadzór regulacyjny nad danym operatorem statków powietrznych. Jeżeli jest to możliwe, Komisja i państwa członkowskie przeprowadzają konsultacje wspólnie.
9. ⁷⁹ W przypadku gdy Komisja rozważa podjęcie decyzji na wniosek zgodnie z ust. 5, ujawnia ona danemu operatorowi statków powietrznych najważniejsze fakty i argumenty stanowiące podstawę takiej decyzji. Danemu operatorowi statków powietrznych przyznaje się możliwość przedstawienia Komisji pisemnych uwag w terminie 10 dni od daty ujawnienia faktów i argumentów.
10. ⁸⁰ Na wniosek państwa członkowskiego Komisja może zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 23 ust. 2, przyjąć decyzję o nałożeniu na danego operatora statków powietrznych zakazu prowadzenia operacji.
11. ⁸¹ Każde państwo członkowskie wykonuje na swoim terytorium decyzje przyjęte na podstawie ust. 10. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich środkach podjętych w celu wdrożenia takich decyzji.
12. ⁸² W odpowiednich przypadkach ustanawia się szczegółowe zasady odnoszące się do procedur, o których mowa w niniejszym artykule. Środki takie, mające na celu zmianę innych niż istotne elementów niniejszej dyrektywy przez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Artykuł 17 ⁸³

Dostęp do informacji

Decyzje odnoszące się do rozdzielania przydziałów, informacje dotyczące projektów, w których dane Państwo Członkowskie uczestniczy lub do których upoważnia podmioty publiczne lub prywatne, oraz sprawozdania dotyczące emisji wymagane na podstawie pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych i znajdujące się w posiadaniu właściwego organu są publiczne zgodnie z dyrektywą 2003/4/WE.

Artykuł 18⁸⁴

Właściwy organ

Państwa Członkowskie podejmują właściwe uzgodnienia administracyjne, w tym wyznaczają właściwy organ lub organy, dla wykonania reguł niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy wyznaczony jest więcej niż jeden organ, pracę tego organu podjęte na mocy niniejszej dyrektywy muszą być koordynowane.

Państwa Członkowskie zapewniają w szczególności koordynację pomiędzy ich interlokutorem wyznaczonym do zatwierdzenia projektów zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a) Protokołu z Kioto i organem krajowym wyznaczonym do wykonania art. 12 Protokołu z Kioto; interlokutora i organ krajowy wyznacza się odpowiednio zgodnie z późniejszymi decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub z Protokołu z Kioto.

Artykuł 18a⁸⁵

Administrujące państwo członkowskie

1. Administrującym państwem członkowskim dla operatora statków powietrznych jest:

- a) w przypadku operatora statków powietrznych posiadającego ważną licencję na prowadzenie działalności, przy-znaną przez państwo członkowskie zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 2407/92 z dnia 23 lipca 1992 r. w sprawie przyznawania licencji przewoźnikom lotniczym⁸⁶ - państwo członkowskie, które przyznało licencję na prowadzenie działalności temu operatorowi statków powietrznych; oraz
- b) we wszystkich innych przypadkach - państwo członkowskie z największą szacunkową ilością przypisanych emisji pochodzących z lotów wykonywanych przez tego operatora statków powietrznych w roku bazowym.

2. Jeżeli w dwóch pierwszych latach któregośkolwiek okresu, o którym mowa w art. 3c, żadna z przypisanych emisji lotniczych pochodzących z lotów wykonanych przez operatora statków powietrznych podlegającego przepisom ust. 1b niniejszego artykułu nie zostaje przypisana jego administrującemu państwu członkowskiemu, operator statków powietrznych zostaje przeniesiony do innego administrującego państwa członkowskiego. Nowym administrującym państwem członkowskim jest państwo członkowskie z największą szacunkową ilością przypisanych emisji lotniczych pochodzących z lotów wykonywanych przez tego operatora statków powietrznych w dwóch pierwszych latach poprzedniego okresu.

3. Na podstawie najlepszych dostępnych informacji Komisja:

- a) przed dniem 1 lutego 2009 r. opublikuje wykaz operatorów statków powietrznych, którzy w dniu 1 stycznia 2006 r. lub po tym dniu wykonywali działania lotnicze wymienione w załączniku I, w którym wskazuje administrujące państwo członkowskie dla każdego operatora statków powietrznych zgodnie z ust. 1; oraz
- b) przed dniem 1 lutego każdego następnego roku aktualizuje wykaz w celu uwzględnienia operatorów statków powietrznych, którzy po tym czasie wykonywali działalność lotniczą wymienioną w załączniku I.

4. Komisja może, zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 23 ust. 2, opracować wytyczne w sprawie administrowania operatorami statków powietrznych przez administrujące państwa członkowskie zgodnie z niniejszą dyrektywą.

5. Do celów ust. 1, w odniesieniu do operatora statku powietrznego, który rozpoczął działalność we Wspólnocie po dniu 1 stycznia 2006 r., "rok bazowy" oznacza pierwszy rok kalendarzowy działalności; we wszystkich innych przypadkach oznacza rok kalendarzowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2006 r.

Artykuł 18b⁸⁷

Pomoc Europejskiej Organizacji ds. Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Eurocontrol)

W celu wypełnienia swoich obowiązków wynikających z art. 3c ust. 4 i art. 18a Komisja może zwrócić się o pomoc do Eurocontrolu lub innej właściwej organizacji i może w tym celu zawierać wszelkie odpowiednie umowy z tymi organizacjami.

Artykuł 19

Rejestry

1.⁸⁸ Uprawnienia wydawane począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. są rejestrowane w rejestrze wspólnotowym w celu wykonywania działań związanych z prowadzeniem kont rozliczeniowych otwartych w państwach członkowskich oraz przydziałem, przekazywaniem do rozliczenia i umorzeniem uprawnień na mocy rozporządzenia, o którym mowa w ust. 3.

Każde z państw członkowskich może w pełni wykonywać operacje dozwolone na mocy UNFCCC i protokołu z Kioto.

2. Jakakolwiek osoba może posiadać przydziały. Rejestry są dostępne dla społeczeństwa oraz zawierają oddzielną księgowość w celu odnotowania przydziałów znajdujących się w posiadaniu każdej osoby, dla której oraz od której przydziały są wydawane lub przenoszone.

3.⁸⁹ W celu wykonania niniejszej dyrektywy, Komisja przyjmuje rozporządzenie w sprawie znormalizowanego oraz zabezpieczonego systemu rejestrów w formie elektronicznych baz danych zawierających wspólne elementy danych w celu przesłania wydania, posiadania, przeniesienia oraz anulowania przydziałów, w celu zapewnienia dostępu społeczeństwa oraz poufności we właściwy sposób oraz w celu zapewnienia, że nie istnieją przeniesienia, które są niezgodne z zobowiązaniami wynikającymi z Protokołu z Kioto. Rozporządzenie to przewiduje również przepisy dotyczące wykorzystania i identyfikacji CER i ERU w systemie wspólnotowym oraz monitorowania poziomu takiego wykorzystania. Środki te, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

4.⁹⁰ Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, zawiera odpowiednie warunki dotyczące rejestru wspólnotowego pozwalające na realizowanie transakcji oraz innych operacji służących wdrożeniu porozumień, o których mowa w art. 25 ust. 1 lit. b). Rozporządzenie to zawiera także procedury dotyczące zmiany rejestru wspólnotowego i rozwiązywania problemów z nim związanych w odniesieniu do kwestii wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu. Zawiera ono odpowiednie warunki dotyczące rejestru wspólnotowego w celu zapewnienia państwom członkowskim możliwości podejmowania inicjatyw związanych z poprawą wydajności, zarządzaniem kosztami administracyjnymi i kontrolą jakości.

Artykuł 20

Główny zarządca

1. Komisja wyznacza głównego zarządcę w celu utrzymania niezależnego rejestru transakcji, odnotowującego wydanie, przeniesienie oraz anulowanie przydziałów.

2. Główny zarządca przeprowadza zautomatyzowaną kontrolę każdego operatora w rejestrach przez niezależny rejestr w celu zapewnienia, że nie ma żadnych nieprawidłowości w wydawaniu, przekazywaniu oraz anulowaniu przydziałów.

3. Jeśli stwierdzono nieprawidłowości przez zautomatyzowane kontrole, główny zarządca powiadamia Państwa Członkowskie lub zainteresowane Państwa Członkowskie, które nie rejestrują danych transakcji lub jakichkolwiek dalszych transakcji odnoszących się do danych przydziałów do momentu ustąpienia nieprawidłowości.

Artykuł 21

Sprawozdawczość Państw Członkowskich

1.⁹¹ Każdego roku Państwa Członkowskie przedkładają Komisji sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu tym zwraca się szczególną uwagę na uzgodnienia dotyczące przydziału uprawnień, funkcjonowania rejestrów, stosowania przepisów wykonawczych w zakresie monitorowania i raportowania oraz weryfikacji i akredytacji, jak również kwestie dotyczące przestrzegania przepisów niniejszej

dyrektywy oraz statusu podatkowego uprawnień. Pierwsze sprawozdanie przekazywane jest Komisji do dnia 30 czerwca 2005 r. Sprawozdanie sporządzone jest w oparciu o kwestionariusz lub projekt opracowany przez Komisję zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 6 dyrektywy 91/692/EWG. Kwestionariusz lub projekt przesyłany jest Państwom Członkowskim przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem nieprzekraczalnego terminu na sporządzenie pierwszego sprawozdania.

2. Na podstawie sprawozdań określonych w ust. 1, Komisja publikuje sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania sprawozdań od Państw Członkowskich.

3.⁹² Komisja organizuje między właściwymi organami państw członkowskich wymianę informacji dotyczących kwestii przydziału, wykorzystywania ERU i CER w systemie wspólnotowym, funkcjonowania rejestrów, monitorowania, raportowania, weryfikacji, akredytacji, technologii informatycznych oraz zgodności z przepisami niniejszej dyrektywy.

Artykuł 21a⁹³

Działania zwiększające potencjał

Zgodnie z Konwencją UNFCCC, z Protokołem z Kioto oraz wszelkimi późniejszymi decyzjami przyjętymi w celu ich wykonania, Komisja i Państwa Członkowskie powinny wspierać działania zwiększające potencjał krajów rozwijających się oraz krajów przechodzących transformację gospodarczą, aby mogły one w pełni skorzystać z JI i CDM w celu wsparcia ich strategii stałego rozwoju oraz ułatwić zaangażowanie podmiotów w opracowywanie i realizowanie JI i CDM.

Artykuł 22⁹⁴

Zmiany w załącznikach

Załączniki do niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem załączników I, IIa i IIb, mogą być zmieniane w świetle sprawozdań przewidzianych w art. 21 oraz doświadczeń zgromadzonych w trakcie stosowania niniejszej dyrektywy. Załączniki IV i V mogą zostać zmienione w celu usprawnienia monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy, między innymi poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Artykuł 23

Komitet

1. Komisja jest wspomagana przez Komitet powołany przez art. 8 dyrektywy 93/389/EWG.

2. W przypadku, dokonywania odniesienia do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, uwzględniając przepisy jej art. 8.

Okres, ustanowiony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

3.⁹⁵ W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1-4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.

4.⁹⁶ W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.

Artykuł 24⁹⁷

Procedura jednostronnego włączenie dodatkowych działań oraz gazów

1. Państwa członkowskie mogą od 2008 r. stosować handel uprawnieniami do emisji zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy do działań oraz gazów cieplarnianych, które nie są wymienione w załączniku I, uwzględniając wszystkie odpowiednie kryteria, w szczególności skutki dla rynku wewnętrznego, potencjalne zakłócenia konkurencji, integralność środowiskową systemu wspólnotowego oraz wiarygodność planowanego systemu monitorowania oraz raportowania, pod warunkiem że włączenie takich działań oraz gazów cieplarnianych jest zatwierdzone przez Komisję

a) zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 23 ust. 2, jeżeli włączane dotyczy instalacji, które nie są objęte załącznikiem I, lub

b) zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3, jeżeli włączenie dotyczy działań i gazów cieplarnianych, które nie są wymienione w załączniku I. Środki te mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie.

2. Jeżeli włączenie dodatkowych działań oraz gazów zostało zatwierdzone, Komisja może jednocześnie zezwolić na wydanie dodatkowych uprawnień oraz może zezwolić innym państwom członkowskim na włączenie takich dodatkowych działań oraz gazów.

3. Z inicjatywy Komisji lub na wniosek państwa członkowskiego może zostać przyjęte rozporządzenie dotyczące monitorowania oraz raportowania emisji dotyczących działań, instalacji i gazów cieplarnianych, które nie są wymienione łącznie w załączniku I, jeżeli to monitorowanie i to raportowanie mogą zostać przeprowadzane z wystarczającą dokładnością.

Środek ten, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Artykuł 24a⁹⁸

Zharmonizowane zasady dotyczące projektów służących zmniejszeniu emisji

1. W uzupełnieniu przepisów art. 24 dotyczących włączania mogą zostać przyjęte przepisy wykonawcze dotyczące wydawania uprawnień lub jednostek w związku z projektami zarządzanymi przez państwa członkowskie, które to projekty zmniejszają emisje gazów cieplarnianych nieobjętych systemem wspólnotowym.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Wszelkie takie środki nie mogą prowadzić do dwukrotnego obliczania redukcji emisji ani nie utrudniają podejmowania innych środków w zakresie polityk mających na celu zmniejszanie emisji, które nie są objęte systemem wspólnotowym. Środki są przyjmowane jedynie wówczas, gdy nie jest możliwe włączenie zgodnie z art. 24, a w ramach kolejnego przeglądu systemu wspólnotowego rozważane jest zharmonizowane uwzględnienie tych emisji w całej Wspólnocie.

2. Mogą zostać przyjęte przepisy wykonawcze określające szczegółowe zasady przyznawania jednostek z tytułu projektów na poziomie wspólnotowym, o których mowa w ust. 1.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

3. Państwo członkowskie może odmówić wydania uprawnień lub jednostek dla niektórych rodzajów projektów, które powodują redukcję emisji gazów na ich własnym terytorium.

Takie projekty będą realizowane na podstawie porozumienia z państwem członkowskim, w którym projekt jest realizowany.

Artykuł 25

Powiązania z innymi systemami handlu emisjami gazów cieplarnianych

1. Powinny zostać zawarte porozumienia z państwami trzecimi wymienionymi w załączniku B do Protokołu z Kioto, które ratyfikowały Protokół w celu zapewnienia wzajemnego uznawania przydziałów między systemem wspólnotowym oraz innymi systemami handlu emisjami gazów cieplarnianych zgodnie z regułami określonymi w art. 300 Traktatu.

1a.⁹⁹ Możliwe jest zawieranie porozumień w celu zapewnienia wzajemnego uznawania uprawnień między systemem wspólnotowym, a zgodnymi z nim obowiązkowymi systemami handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przewidującymi bezwzględne pułapy emisji, ustanowionymi w jakimkolwiek innym kraju lub w jednostce subfederalnej lub regionalnej.

1b.¹⁰⁰ Możliwe jest zawieranie niewiążących porozumień z krajami trzecimi lub z jednostkami subfederalnymi lub regionalnymi w celu zapewnienia koordynacji administracyjnej i technicznej w odniesieniu do uprawnień

wydawanych w systemie wspólnotowym lub w innych obowiązkowych systemach handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przewidujących absolutne pułapy emisji.

2. ¹⁰¹ W przypadku gdy zostało zawarte porozumienie określone w ust. 1, Komisja przyjmuje wszelkie niezbędne przepisy odnoszące się do wzajemnego uznawania przydziałów na podstawie tego porozumienia. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Artykuł 25a ¹⁰²

Środki państw trzecich mające na celu zmniejszenie wpływu lotnictwa na zmiany klimatu

1. W przypadku gdy państwo trzecie przyjmuje środki mające na celu zmniejszenie wpływu lotów rozpoczynających się w tym państwie i kończących się we Wspólnocie na zmiany klimatu, Komisja, po przeprowadzeniu konsultacji z tym państwem trzecim i z państwami członkowskim w ramach komitetu, o którym mowa w art. 23 ust. 1, rozważa dostępne rozwiązania zapewniające optymalne wzajemne oddziaływanie na siebie systemu wspólnotowego i środków tego państwa.

W razie konieczności Komisja może przyjąć zmiany, tak by loty rozpoczynające się w danym państwie trzecim zostały wyłączone z działań lotniczych wymienionych w załączniku I lub by przewidzieć jakiegokolwiek inne zmiany w działaniach wymienionych w załączniku I wymagane zgodnie z umową, o której mowa w akapicie czwartym. Środki te, mające na celu zmianę innych niż istotne elementów niniejszej dyrektywy, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Komisja może składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski w sprawie jakichkolwiek innych zmian do niniejszej dyrektywy.

Komisja w stosownych przypadkach może także wydawać Radzie zalecenia zgodnie z art. 300 ust. 1 Traktatu w celu rozpoczęcia negocjacji w sprawie zawarcia umowy z danym państwem trzecim.

2. Wspólnota i jej państwa członkowskie nadal dążą do osiągnięcia porozumienia w sprawie środków o charakterze globalnym, mających na celu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych pochodzących z lotnictwa. W świetle takiego porozumienia Komisja rozważy, czy zmiany do niniejszej dyrektywy w odniesieniu do operatorów statków powietrznych są konieczne.

Artykuł 26

Zmiany dyrektywy 96/61/WE

W art. 9 ust. 3 dyrektywy 96/61/WE dodaje się następujący akapit:

"W przypadku gdy emisje gazów cieplarnianych z urządzeń są określone w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE * w odniesieniu do czynności przeprowadzanych tej instalacji, pozwolenie nie obejmuje dopuszczalnej wielkości emisji dla bezpośrednich emisji gazów chyba że jest to niezbędne w celu zapewnienia że nie powoduje to żadnego znaczącego lokalnego zanieczyszczenia.

W odniesieniu do działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, Państwa Członkowskie mogą zdecydować o nienakładaniu zobowiązań odnoszących się do efektywności energetycznej w odniesieniu do jednostek energetycznego spalania lub innych jednostek emitujących ditlenek węgla na miejscu.

W miarę potrzeby, właściwy organ zmienia pozwolenie zgodnie z tym, co właściwe.

Trzy poprzednie akapity nie mają zastosowania do instalacji tymczasowo wyłączonych z systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie zgodnie z art. 27 dyrektywy 2003/87/WE.

Artykuł 27 ¹⁰³

Wyłączenie małych instalacji objętych równoważnymi środkami

1. Państwa członkowskie mogą, po przeprowadzeniu konsultacji z prowadzącym instalację, wyłączyć z zakresu systemu wspólnotowego instalacje, w przypadku których raportowane do właściwego organu emisje, z wyłączeniem emisji z biomasy, w każdym z trzech lat poprzedzających powiadomienie na mocy lit. a) wynosiły mniej niż 25.000 ton ekwiwalentu dwutlenku węgla i które podczas spalania mają nominalną moc cieplną

poniżej 35 MW oraz które są objęte środkami prowadzącymi do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, jeżeli dane państwo członkowskie spełnia następujące warunki:

- a) powiadamia Komisję o każdej tego rodzaju instalacji, określając zastosowane w odniesieniu do tej instalacji równoważne środki prowadzące do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, przed przedłożeniem wykazu instalacji zgodnie z art. 11 ust. 1, a najpóźniej w chwili przekazania tego wykazu Komisji;
- b) potwierdza, że stosowane są uzgodnienia w zakresie monitorowania mające na celu ocenę, czy w którymkolwiek roku kalendarzowym emisje z jakichkolwiek instalacji wyniosły 25.000 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z wyłączeniem emisji z biomasy. Państwa członkowskie mogą umożliwić stosowanie uproszczonych środków monitorowania, raportowania oraz weryfikacji w odniesieniu do instalacji, których roczna średnia wielkość zweryfikowanych emisji w latach 2008-2010 wynosi poniżej 5000 ton rocznie, zgodnie z art. 14;
- c) potwierdza, że jeżeli jakakolwiek instalacja w którymkolwiek roku kalendarzowym emituje 25.000 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z wyłączeniem emisji z biomasy, lub jeżeli środki mające zastosowanie do tej instalacji i prowadzące do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, przestaną obowiązywać, instalacja zostanie ponownie włączona do systemu wspólnotowego;
- d) publikuje informacje, o których mowa w lit. a), b) i c), w celu umożliwienia opinii publicznej wyrażenia swojego stanowiska na ich temat.

Szpitala również mogą zostać wyłączone, jeżeli podejmą równoważne środki.

2. Jeżeli po okresie trzech miesięcy od daty powiadomienia w celu umożliwienia opinii publicznej wyrażenia swojego stanowiska Komisja nie zgłasza zastrzeżeń, uznaje się, że wyłączenie zostało zatwierdzone.

Po przedstawieniu do rozliczenia uprawnień w odniesieniu do okresu, w którym instalacja jest objęta systemem wspólnotowym, instalacja zostaje wyłączona z systemu, a państwo członkowskie nie wydaje jej już żadnych bezpłatnych uprawnień na mocy art. 10a.

3. Jeśli instalacja zostaje ponownie włączona do systemu wspólnotowego na mocy ust. 1 lit. c), wszelkie uprawnienia wydane na mocy art. 10 lit. a) przyznawane są poczynając od roku ponownego włączenia. Uprawnienia wydane tym instalacjom są odliczane od liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji na mocy art. 10 ust. 2 przez państwo członkowskie, w którym instalacja się znajduje.

Wszelkie takie instalacje pozostają w systemie wspólnotowym przez pozostałą część okresu handlu.

4. W przypadku instalacji, które nie zostały włączone do systemu wspólnotowego w latach 2008-2012, zastosowanie mogą mieć uproszczone wymogi dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji w celu określenia emisji podczas trzech lat poprzedzających powiadomienie na mocy ust. 1 lit. a).

Artykuł 28¹⁰⁴

Dostosowania mające zastosowanie w związku z zatwierdzeniem przez Wspólnotę międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu

1. W okresie trzech miesięcy od podpisania przez Wspólnotę międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu prowadzącego do osiągnięcia do 2020 r. obowiązkowej redukcji emisji gazów cieplarnianych o ponad 20 % w porównaniu z poziomami z 1990 r., jak odzwierciedla to zobowiązanie dotyczące 30 % redukcji podjęte przez Radę Europejską w marcu 2007 r., Komisja przedkłada sprawozdanie oceniające w szczególności następujące elementy:

- a) charakter środków uzgodnionych w ramach negocjacji międzynarodowych, jak również zobowiązania podjęte przez inne kraje rozwinięte do redukcji emisji porównywalnej do zobowiązań Wspólnoty w tym zakresie oraz zobowiązania podjęte przez bardziej zaawansowane gospodarczo kraje rozwijające się do odpowiedniego udziału w tych wysiłkach stosownie do ich zadań i do możliwości każdego z nich;
- b) konsekwencje porozumienia międzynarodowego w sprawie zmian klimatu, a tym samym opcje wymagane na poziomie wspólnotowym w celu przejścia do bardziej ambitnego celu 30 % redukcji w sposób zrównoważony, przejrzysty i sprawiedliwy, z uwzględnieniem dokonań w pierwszym okresie zobowiązań z protokołu z Kioto;
- c) konkurencyjność wspólnotowego przemysłu wytwórczego w kontekście ryzyka ucieczki emisji;

- d) wpływ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu na inne działy gospodarki wspólnotowej;
- e) wpływ na wspólnotowy sektor rolnictwa, w tym ryzyko ucieczki emisji;
- f) stosowne warunki uwzględniania emisji i usuwania emisji związanych z użytkowaniem gruntów, zmianami typu użytkowania gruntów oraz leśnictwem we Wspólnocie;
- g) zalesianie, ponowne zalesianie, zapobieganie wylesianiu i niszczeniu lasów w krajach trzecich w przypadku ustanowienia jakiegokolwiek uznanego międzynarodowo systemu w tym kontekście;
- h) potrzeba dodatkowych wspólnotowych polityk i środków w perspektywie podejmowanych przez Wspólnotę i państwa członkowskie zobowiązań dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych.

2. W oparciu o sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, Komisja w stosownych przypadkach przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek zmieniający niniejszą dyrektywę zgodnie z ust. 1, z myślą o wejściu w życie dyrektywy zmieniającej po zatwierdzeniu przez Wspólnotę międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu oraz w perspektywie zobowiązania dotyczącego redukcji emisji, które ma zostać zrealizowane na mocy tego porozumienia.

Wniosek ten opiera się na zasadach przejrzystości, efektywności ekonomicznej i kosztowej, a także na zasadach sprawiedliwości i solidarności w ramach podziału wysiłków między państwa członkowskie.

3. Wniosek ten w stosownych przypadkach umożliwia prowadzącym instalacje wykorzystywanie, obok jednostek przewidzianych w niniejszej dyrektywie, także jednostek CER, ERU lub innych zatwierdzonych jednostek pochodzących z krajów trzecich, które ratyfikowały międzynarodowe porozumienie w sprawie zmian klimatu.

4. W stosownych przypadkach wniosek obejmuje również wszelkie inne środki potrzebne, aby pomóc w osiągnięciu obowiązkowej redukcji zgodnie z ust. 1 w przejrzysty, zrównoważony i sprawiedliwy sposób, a w szczególności obejmuje środki wykonawcze umożliwiające wykorzystywanie przez prowadzących instalacje w ramach systemu wspólnotowego dodatkowych rodzajów jednostek pochodzących z projektów, w odniesieniu do tych, o których mowa w art. 11a ust. 2-5, lub wykorzystywanie przez tych prowadzących instalacje innych mechanizmów utworzonych na podstawie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu.

5. Wniosek obejmuje odpowiednie środki przejściowe i zawieszające do czasu wejścia w życie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu.

Artykuł 28a ¹⁰⁵

Odstępstwa stosowane przed wdrożeniem do 2020 r. porozumienia międzynarodowego w sprawie stosowania jednego międzynarodowego środka rynkowego

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 2a, art. 14 ust. 3 i art. 16 państwa członkowskie uznają wymogi określone w tych przepisach za spełnione i nie podejmują działań przeciwko operatorom statków powietrznych w odniesieniu do:

- a) wszystkich emisji pochodzących z lotów do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) w każdym roku kalendarzowym, od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.;
- b) wszystkich emisji pochodzących z lotów pomiędzy lotniskiem znajdującym się w regionie najbardziej oddalonym w rozumieniu art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) a lotniskiem znajdującym się w innym regionie EOG w każdym roku kalendarzowym, od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.;
- c) umorzenia uprawnień odpowiadających zweryfikowanym emisjom w 2013 r. pochodzącym z lotów między lotniskami znajdującymi się w państwach EOG, dokonywanego do dnia 30 kwietnia 2015 r., zamiast do dnia 30 kwietnia 2014 r. oraz zgłoszenia zweryfikowanych emisji dla tych lotów w 2013 r. do dnia 31 marca 2015 r., zamiast do dnia 31 marca 2014 r.

Do celów art. 11a, 12 i 14 zweryfikowane emisje z lotów innych niż te, o których mowa w akapicie pierwszym, są uznawane za zweryfikowane emisje operatora statków powietrznych.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 3e ust. 5 i art. 3f operator statków powietrznych korzystający z odstępstw przewidzianych w ust. 1 lit. a) oraz b) niniejszego artykułu otrzymuje liczbę bezpłatnych uprawnień do emisji zmniejszoną proporcjonalnie do ograniczenia obowiązku umorzenia uprawnień przewidzianego w tych literach.

Na zasadzie odstępstwa od art. 3f ust. 8 uprawnienia nieprzydzielone w wyniku zastosowania akapitu pierwszego niniejszego ustępu są anulowane.

W odniesieniu do działań w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2016 r., do dnia 1 września 2014 r. państwa członkowskie publikują liczbę bezpłatnych uprawnień do emisji lotniczych przydzielonych każdemu operatorowi.

3. Na zasadzie odstępstwa od art. 3d państwa członkowskie sprzedają na aukcji liczbę uprawnień do emisji lotniczych zmniejszoną proporcjonalnie do ograniczenia całkowitej liczby wydanych uprawnień.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 3d ust. 3 liczba uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez każde państwo członkowskie w odniesieniu do okresu od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. zostanie zmniejszona, aby odpowiadała udziałowi przyznanych emisji z lotnictwa w odniesieniu do lotów, do których nie mają zastosowania odstępstwa przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

5. Na zasadzie odstępstwa od art. 3g operatorzy statków powietrznych nie są zobowiązani do przedkładania planów monitorowania określających środki służące monitorowaniu emisji i składaniu odpowiednich sprawozdań w odniesieniu do lotów, do których zastosowanie mają odstępstwa przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

6. Na zasadzie odstępstwa od art. 3 g, 12, 15 i 18a, w przypadku gdy całkowite roczne emisje operatora statków powietrznych wynoszą mniej niż 25 000 ton CO₂, uznaje się je za zweryfikowane emisje, jeśli określone one zostały przy zastosowaniu narzędzia dla małych podmiotów uczestniczących w systemie zatwierdzonego zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 606/2010¹⁰⁶ i wypełnione przez Eurocontrol danymi pochodzącymi z jego ETS Support Facility (mechanizmu wspierającego ETS). Państwa członkowskie mogą wprowadzić uproszczone procedury dla operatorów statków powietrznych wykonujących niezarobkowe przewozy lotnicze, o ile procedury te zapewniają przynajmniej taką dokładność, jaką gwarantuje narzędzie dla małych podmiotów uczestniczących w systemie.

7. Do celów niniejszego artykułu loty pomiędzy lotniskami znajdującymi się w państwach EOG a lotniskami znajdującymi się w państwach, które przystąpiły do Unii w 2013 r., uznaje się za loty między lotniskami znajdującymi się w państwach EOG.

8. Komisja informuje regularnie, a przynajmniej raz w roku, Parlament Europejski i Radę o postępach w negocjacjach prowadzonych w ramach Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) oraz o swoich wysiłkach na rzecz zwiększania międzynarodowej akceptacji mechanizmów rynkowych wśród państw trzecich. Po Zgromadzeniu ICAO w 2016 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat działań służących wprowadzeniu w życie międzynarodowego porozumienia w sprawie międzynarodowego środka rynkowego od 2020 r., który ograniczy emisje gazów cieplarnianych z lotnictwa w niedyskryminujący sposób, w tym na temat informacji dotyczących wykorzystywania dochodów przekazanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) nr 525/2013.

W sprawozdaniu tym Komisja rozważa i w stosownych przypadkach przedstawia propozycje będące reakcją na te wydarzenia w odniesieniu do odpowiedniego zakresu emisji z lotów do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza EOG, począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r. W sprawozdaniu tym Komisja uwzględni również rozwiązania dotyczące innych kwestii, jakie mogą wyniknąć w związku ze stosowaniem ust. 1-4 niniejszego artykułu, przy jednoczesnym zachowaniu równego traktowania wszystkich operatorów statków powietrznych na tej samej trasie.

Artykuł 29¹⁰⁷

Sprawozdanie w celu zapewnienia lepszego funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla

Jeżeli w oparciu o regularne sprawozdania dotyczące rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, o których mowa w art. 10 ust. 5, Komisja posiada dowody na to, że rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla nie działa

prawidłowo, przedstawia ona sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W stosownych przypadkach do sprawozdania mogą być dołączone wnioski mające na celu zwiększenie przejrzystości rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla oraz przewidujące środki mające na celu poprawę jego funkcjonowania.

Artykuł 29a¹⁰⁸

Środki w przypadku nadmiernych zmian cen

1. Jeżeli przez okres dłuższy niż sześć kolejnych miesięcy ceny uprawnień są ponad trzykrotnie wyższe od średniej ceny uprawnień na europejskim rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla w dwóch poprzednich latach, Komisja niezwłocznie zwołuje posiedzenie komitetu ustanowionego na mocy art. 9 decyzji nr 280/2004/WE.

2. Jeżeli zmiany cen, o których mowa w ust. 1, nie korespondują ze zmianą zasadniczych cech rynku, może zostać podjęty jeden z następujących środków, w zależności od stopnia zmiany cen:

- a) umożliwienie państwom członkowskim przyspieszenia sprzedaży na aukcji części liczby uprawnień, która ma być sprzedana na aukcji;
- b) umożliwienie państwom członkowskim sprzedaży na aukcji do 25 % uprawnień z rezerwy dla nowych instalacji.

Powyższe środki przyjmowane są zgodnie z procedurą zarządzania przewidzianą w art. 23 ust. 4.

3. Wszelkie środki podejmowane są z uwzględnieniem w jak najwyższym stopniu sprawozdań przedłożonych przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie na mocy art. 29, jak również wszelkich innych odpowiednich informacji dostarczonych przez państwa członkowskie.

4. Uzgodnienia dotyczące stosowania tych przepisów określa rozporządzenie, o którym mowa w art. 10 ust. 4.

Artykuł 30

Przegląd oraz dalszy rozwój

1. Na podstawie osiągniętego postępu w monitorowaniu emisji gazów cieplarnianych, Komisja może złożyć Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie do dnia 31 grudnia 2004 propozycję zmiany załącznika I w celu włączenia do niego innych działań oraz emisji innych gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku II.

2. Na podstawie doświadczenia w stosowaniu niniejszej dyrektywy oraz osiągniętego postępu w monitorowaniu emisji gazów cieplarnianych oraz w świetle rozwoju w kontekście prawa międzynarodowego, Komisja opracowuje sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy, biorąc pod uwagę:

- a) w jaki sposób oraz czy załącznik I powinien zostać zmieniony w celu objęcia innych, znaczących sektorów między innymi chemikaliów, aluminium oraz sektorów transportu, działań oraz emisji innych gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku II, w celu poprawy gospodarczej efektywności systemu;
- b) związek handlu wspólnotowymi przydziałami emisji z handlem emisjami na podstawie prawa międzynarodowego który rozpocznie się w 2008 r.;
- c) dalszą harmonizację metody rozdzielania (łącznie z systemem aukcji w odniesieniu do okresu po 2012 r.) oraz kryteria w odniesieniu do krajowych planów rozdzielania określonych w załączniku III;
- d)¹⁰⁹ wykorzystanie kredytów z projektów, w tym konieczność harmonizacji dozwolonego wykorzystywania ERU i CER w systemie wspólnotowym;
- e) związek handlu emisjami z innymi politykami oraz środkami realizowanymi na poziomie Państwa Członkowskiego oraz na poziomie wspólnotowym, w tym podatki, które realizują te same cele;
- f) czy właściwe jest w odniesieniu do niego, aby był jednolitym rejestrem wspólnotowym;
- g) poziom kar za przekroczenia emisji, biorąc pod uwagę, między innymi, inflację;
- h) funkcjonowanie rynku przydziałów, obejmującego w szczególności jakiegokolwiek możliwe zakłócenia rynkowe;
- i) w jaki sposób dostosować system wspólnotowy do rozszerzenia Unii Europejskiej;
- j) porozumienia;
- k) praktyczną stronę rozwoju wzorców w całej Wspólnocie jako podstawę w odniesieniu do rozdzielania, biorąc pod uwagę najlepsze dostępne techniki oraz analizy kosztów i korzyści;

- l) ¹¹⁰ wpływ projektów na kraje przyjmujące, w szczególności na ich cele rozwojowe, o ile projekty JI i CDM związane z produkcją energii elektrycznej w hydroenergetyce o zdolnościach wytwórczych przekraczających 500 MW, które mają negatywny wpływ na środowisko lub pod względem społecznym, zostały zatwierdzone, a także późniejsze wykorzystywanie CER i ERU wynikających z takich projektów związanych z produkcją energii elektrycznej w hydroenergetyce w systemie wspólnotowym;
- m) ¹¹¹ wspieranie wysiłków zwiększających potencjał krajów rozwijających się oraz krajów przechodzących transformację gospodarczą;
- n) ¹¹² warunki i procedury dotyczące zatwierdzania przez Państwa Członkowskie krajowych projektów i wydawania przydziałów w odniesieniu do redukcji lub ograniczeń emisji wynikających z tych działań od roku 2008 r.;
- o) ¹¹³ przepisy techniczne dotyczące tymczasowego charakteru kredytów i limitu w wysokości 1 %, kwalifikującego do przeznaczenia gruntów, zmiany przeznaczenia gruntów i projektów zakresie leśnictwa zgodnie z tym, co zostało ustalone w decyzji 17/CP.7, jak również przepisy dotyczące wyników oceny potencjalnego ryzyka związanego z wykorzystywaniem organizmów zmodyfikowanych genetycznie lub obcych, potencjalnie inwazyjnych gatunków w ramach projektów zalesiania lub ponownego zalesiania, w celu upoważnienia operatorów do korzystania z CER i ERU wynikających z przeznaczenia gruntów, zmiany przeznaczenia gruntów i projektów w zakresie leśnictwa w systemie wspólnotowym, począwszy od 2008 r., zgodnie z decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto.

Komisja przedkłada to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie do dnia 30 czerwca 2006 r., któremu w miarę potrzeb towarzyszą wnioski.

3. ¹¹⁴ Przed każdym okresem, o którym mowa w art. 11 ust. 2, każde Państwo Członkowskie publikuje w krajowym planie rozdziałania przewidywane wykorzystanie ERU i CER oraz wartość procentową przydziału dla każdej instalacji, do wysokości której operatorzy są upoważnieni do wykorzystania ERU i CER w systemie wspólnotowym w tym okresie. Całkowite wykorzystanie ERU i CER jest zgodne z odpowiednimi zobowiązaniami dotyczącymi komplementarności wynikającymi z Protokołu z Kioto i UNFCCC oraz z decyzji przyjętych na ich mocy.

Zgodnie z art. 3 decyzji nr 280/2004/WE ¹¹⁵ Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mechanizmu monitorowania wspólnotowych emisji gazów cieplarnianych i dotyczącej wdrażania postanowień Protokołu z Kioto, co dwa lata Państwa Członkowskie przedkładają Komisji sprawozdanie, w którym wyjaśniają, w jakim zakresie działania krajowe stanowi istotny składnik wysiłków podejmowanych na poziomie krajowym i w jakim stopniu wykorzystanie mechanizmów projektowych uzupełnia działania krajowe, oraz określają relacje między nimi, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Protokołu z Kioto i późniejszymi decyzjami przyjętymi na jego mocy. Zgodnie z art. 5 decyzji, o której mowa powyżej, Komisja sporządza sprawozdanie na ten temat. W świetle tego sprawozdania Komisja przedstawia w stosownym przypadku wnioski prawodawcze lub inne, mające na celu uzupełnienie przepisów przyjętych przez Państwa Członkowskie, aby zapewnić, by mechanizmy projektowe uzupełniały działania krajowe prowadzone wewnątrz Wspólnoty.

4. ¹¹⁶ Do dnia 1 grudnia 2014 r. Komisja na podstawie wyników monitorowania i na podstawie doświadczenia w stosowaniu niniejszej dyrektywy dokona przeglądu funkcjonowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do działań lotniczych wymienionych w załączniku I i przedstawi odpowiednie wnioski Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, zgodnie z art. 251 Traktatu. Komisja weźmie pod uwagę w szczególności:

- a) konsekwencje niniejszej dyrektywy i jej wpływ na ogólne funkcjonowanie systemu wspólnotowego;
- b) funkcjonowanie rynku przydziałów emisji lotniczych, obejmujące w szczególności wszelkie możliwe zakłócenia rynku;
- c) skuteczność systemu wspólnotowego w zakresie ochrony środowiska, oraz zakres, w jakim łączna liczba przydziałów, które mają zostać przyznane operatorom statków powietrznych na mocy art. 3c, powinna zostać zmniejszona zgodnie z ogólnymi celami UE w zakresie zmniejszania emisji;
- d) wpływ systemu wspólnotowego na sektor lotnictwa, w tym kwestie konkurencyjności, z uwzględnieniem szczególnego wpływu polityki w zakresie zmian klimatu wdrożonej w lotnictwie poza UE;
- e) dalsze stosowanie specjalnej rezerwy z uwzględnieniem możliwej zbieżności wskaźników wzrostu w całym sektorze;

- f) wpływ systemu wspólnotowego na strukturalną zależność od transportu lotniczego na wyspach, w regionach zamkniętych, w regionach peryferyjnych i w najbardziej oddalonych regionach Wspólnoty;
- g) czy należy włączyć system *gateway*, tak by umożliwić handel przydziałami pomiędzy operatorami statków powietrznych i operatorami instalacji przy jednoczesnym zapewnieniu, by żadne transakcje nie powodowały transferu netto przydziałów od operatorów statków powietrznych do operatorów instalacji;
- h) skutki związane z wartościami progowymi wykluczenia określonymi w załączniku I, jeśli chodzi o maksymalną certyfikowaną masę startową oraz roczną liczbę lotów wykonywanych przez operatora statków powietrznych;
- i) skutki zwolnienia z systemu wspólnotowego niektórych lotów wykonywanych w ramach zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych nałożonych zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2408/92 dnia 23 lipca 1992 r. w sprawie dostępu przewoźników lotniczych Wspólnoty do wewnątrzwspólnotowych tras lotniczych ¹¹⁷ ;
- j) rozwój, a także potencjał przyszłego rozwoju w zakresie sprawności lotnictwa, zwłaszcza postępy w realizacji celu Rady Doradczej ds. Badań nad Aeronautyką w Europie (ACARE), jakim jest opracowanie i wykazanie skuteczności technologii zdolnych obniżyć zużycie paliwa do 50 % do 2020 r., a także to, czy konieczne są dalsze środki zmierzające do podniesienia sprawności;
- k) rozwój w zakresie naukowego zrozumienia wpływu powodowanych przez lotnictwo smug kondensacyjnych i cirrusów na zmiany klimatyczne z myślą o zaproponowaniu skutecznych środków łagodzących.

Komisja składa następnie sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

ROZDZIAŁ V ¹¹⁸ **PRZEPISY KOŃCOWE**

Artykuł 31

Wykonanie

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 31 grudnia 2003 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję. Komisja powiadomia pozostałe Państwa Członkowskie o tych przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą. Komisja poinformuje o tym pozostałe Państwa Członkowskie.

Artykuł 32

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 33

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 13 października 2003 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

P. COX

Przewodniczący

W imieniu Rady

G. ALEMANN

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK I

119 KATEGORIE DZIAŁAŃ, DO KTÓRYCH ZASTOSOWANIE MA NINIEJSZA DYREKTYWA

1. Instalacje lub części instalacji wykorzystywane do badań, rozwoju i testowania nowych produktów i procesów oraz instalacje wykorzystujące wyłącznie biomasę nie są objęte niniejszą dyrektywą.
2. Wartości progowe przedstawione poniżej na ogół odnoszą się do możliwości produkcyjnych lub wydajności produkcji. Jeżeli kilka działań należących do tej samej kategorii jest prowadzonych w tej samej instalacji, możliwości takich działań sumują się.
3. Gdy w celu podjęcia decyzji o włączeniu instalacji do systemu wspólnotowego przeprowadzane są obliczenia dotyczące całkowitej nominalnej mocy cieplnej instalacji, uwzględnia się sumę nominalnej mocy cieplnej wszystkich jednostek technicznych stanowiących część instalacji, w których dochodzi do spalania paliwa. Jednostki takie mogą obejmować wszystkie rodzaje kotłów, palników, turbin, ogrzewaczy, pieców, spalarni, pieców do kalcynacji, pieców do prażenia, osuszaczy, silników, ogniw paliwowych, urządzeń do spalania z wykorzystaniem pętli chemicznej, pochodni gazowych oraz urządzeń do wychwytywania termalnego lub katalitycznego po spalaniu. W obliczeniach tych nie uwzględnia się jednostek o nominalnej mocy cieplnej poniżej 3 MW oraz jednostek wykorzystujących wyłącznie biomasę. "Jednostki wykorzystujące wyłącznie biomasę" obejmują jednostki wykorzystujące paliwa kopalne wyłącznie podczas rozruchu lub wyłączeń.
4. Jeżeli jednostka służy do działań, dla których wartość progowa nie została określona jako całkowita nominalna moc cieplna, wartość progowa dla tego działania ma nadrzędne znaczenie przy podejmowaniu decyzji dotyczącej włączenia do systemu wspólnotowego.
5. W przypadku przekroczenia wartości progowej zdolności produkcyjnych jakiegokolwiek działania objętego niniejszym załącznikiem, wszystkie jednostki, w których dochodzi do spalania paliwa inne niż jednostki spalania odpadów niebezpiecznych lub odpadów komunalnych powinny być objęte zezwoleniem na emisję gazów cieplarnianych.
6. Od dnia 1 stycznia 2012 r. obejmuje to wszystkie loty, które kończą się lub rozpoczynają na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego, do którego zastosowanie ma Traktat.

Działania	Gazy cieplarniane
Spalanie paliw w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW (z wyjątkiem instalacji spalania odpadów niebezpiecznych lub komunalnych)	Dwutlenek węgla
Rafinowanie olejów mineralnych	Dwutlenek węgla
Produkcja koksu	Dwutlenek węgla
Instalacje prażenia lub spiekania rudy metalu (łącznie z rudą siarczkową)	Dwutlenek węgla
Produkcja surówki odlewniczej lub stali (pierwotny i wtórny wytop) łącznie z odlewaniem stałym, z wydajnością powyżej 2,5 ton na godzinę	Dwutlenek węgla
Produkcja lub obróbka metali żelaznych (w tym stopów żelaznych), w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW. Obróbka obejmuje między innymi walcownie, piece do ponownego ogrzewania, piece do wyżarzania, kuźnie, odlewnie oraz instalacje służące do powlekania i wytrawiania metali.	Dwutlenek węgla
Produkcja pierwotnego aluminium.	Dwutlenek węgla i perfluorowęglowodory
Produkcja wtórnego aluminium, w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW.	Dwutlenek węgla
Produkcja lub obróbka metali nieżelaznych, w tym produkcja stopów, rafinacja, odlewnictwo itp., w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej (w tym paliwa wykorzystywane jako czynniki redukujące) przekraczającej 20 MW.	Dwutlenek węgla
Produkcja klinkieru cementowego w piecach obrotowych o zdolności	Dwutlenek węgla

<p>produkcyjnej przekraczającej 500 ton dziennie lub innych piecach o zdolności produkcyjnej powyżej 50 ton dziennie</p> <p>Produkcja wapna, lub kalcynacja dolomitu i magnezytu w piecach obrotowych lub innych piecach o zdolności produkcyjnej przekraczającej 50 ton dziennie</p> <p>Wytwarzanie szkła, łącznie z włóknem szklanym, z wydajnością przetopu przekraczającą 20 ton dziennie</p> <p>Produkcja wyrobów ceramicznych przez wypalanie, w szczególności produkcja dachówek, cegieł, cegieł ognioodpornych, kafelków, wyrobów kamionkowych i porcelany, o wydajności powyżej 75 ton dziennie</p> <p>Wytwarzanie materiałów izolacyjnych z wełny mineralnej z wykorzystaniem szkła, surowców skalnych lub żużlu przy użyciu zdolności produkcyjnej przekraczającej 20 ton dziennie</p> <p>Osuszanie lub kalcynacja gipsu lub produkcja płyt gipsowo-kartonowych i innych wyrobów gipsowych, jeżeli wykorzystywane są instalacje spalania o łącznej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW</p>	<p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p>
<p>Produkcja pulpy drzewnej lub innych materiałów włóknistych</p> <p>Produkcja papieru lub tektury o wydajności przekraczającej 20 ton dziennie</p> <p>Produkcja sadzy, w tym karbonizacja substancji organicznych takich jak oleje mineralne, smoły, pozostałości krakowania i destylacji, jeżeli wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW</p> <p>Produkcja kwasu azotowego</p> <p>Produkcja kwasu adypinowego</p> <p>Produkcja kwasu glioksalowego i glioksyłowego</p> <p>Produkcja amoniaku</p> <p>Produkcja chemikaliów organicznych luzem poprzez krakowanie, reformowanie, częściowe lub pełne utlenianie albo poprzez podobne procesy, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 100 ton dziennie</p> <p>Produkcja wodoru (H₂) i gazu do syntezy w drodze reformowania lub częściowego utleniania, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 25 ton dziennie</p> <p>Produkcja węglanu sodowego (Na₂CO₃) oraz wodorowęglanu sodu (NaHCO₃)</p> <p>Wychwytywanie gazów cieplarnianych z instalacji objętych niniejszą dyrektywą celem ich transportu i geologicznego składowania w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE</p> <p>Transport gazów cieplarnianych rurociągami w celu ich geologicznego składowania w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE</p> <p>Geologiczne składowanie gazów cieplarnianych w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE</p>	<p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla i podtlenek azotu</p> <p>Dwutlenek węgla i podtlenek azotu</p> <p>Dwutlenek węgla i podtlenek azotu</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p> <p>Dwutlenek węgla</p>
<p>Lotnictwo</p> <p>Loty, które rozpoczynają się lub kończą na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego, do którego zastosowanie mają postanowienia Traktatu.</p> <p>Działania te nie obejmują:</p> <p>lotów wykonywanych wyłącznie w celu przewozu - podczas oficjalnej misji - panującego monarchy i członków jego najbliższej rodziny, szefów państw, szefów rządów i ministrów wchodzących w skład rządów innego</p>	<p>Dwutlenek węgla</p>

państwa niż państwo członkowskie, w przypadku gdy jest to potwierdzone w odpowiednim polu planu lotu; b) lotów wojskowych wykonywanych przez wojskowe statki powietrzne, lotów służby celnej i policji; c) lotów związanych z działaniami poszukiwawczo-ratownicznymi, lotów przeciwpożarowych i gaśniczych, lotów z pomocą humanitarną i lotów służb ratownictwa medycznego, na które zezwolił odpowiedni właściwy organ; d) wszelkich lotów wykonywanych wyłącznie na mocy przepisów dotyczących lotów z widocznością, określonych w załączniku 2 do konwencji z Chicago; e) lotów kończących się na lotnisku, z którego wystartował statek powietrzny, wykonywanych bez międzylądowania; f) lotów szkoleniowych wykonywanych wyłącznie w celu uzyskania licencji lub uzyskania uprawnień w przypadku członków załogi lotniczej, jeżeli jest to potwierdzone odpowiednią adnotacją w planie lotu, pod warunkiem że lot nie jest wykorzystywany do przewozu pasażerów ani ładunku lub do przebazowania statku powietrznego; g) lotów wykonywanych wyłącznie w celu przeprowadzenia badań naukowych lub w celu sprawdzenia, przetestowania lub przeprowadzenia procesu certyfikacji statku powietrznego lub urządzenia zarówno pokładowego, jak i naziemnego; h) lotów wykonywanych przez statek powietrzny o maksymalnej certyfikowanej masie startowej poniżej 5.700 kg.; i) lotów wykonywanych w ramach zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych nałożonych zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2408/92 na trasach w regionach najbardziej oddalonych określonych w art. 299 ust. 2 Traktatu lub na trasach, których oferowana wydajność nie przekracza 30.000 miejsc rocznie; oraz lotów, które w innym przypadku mieściłyby się w zakresie niniejszej kategorii działań, wykonywanych przez operatora wykonującego zarobkowe przewozy lotnicze, który wykonuje: j) - mniej niż 243 loty w jednym okresie przez trzy kolejne czteromiesięczne okresy, albo - loty, których łączna roczna emisja wynosi mniej niż 10.000 ton. Z zakresu niniejszej litery nie można wyłączyć lotów wykonywanych wyłącznie w celu przewozu, w czasie pełnienia oficjalnej misji, panującego monarchy i członków jego najbliższej rodziny, głów państw, szefów rządów i ministrów, państw członkowskich. od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. lotów, które w innym przypadku mieściłyby się w zakresie niniejszej kategorii działań, k) obsługiwanych przez operatora statków powietrznych wykonującego niezarobkowe przewozy lotnicze o łącznych rocznych emisjach wynoszących mniej niż 1 000 ton	

ZAŁĄCZNIK II

¹²⁰ GAZY CIEPLARNIANE OKREŚLONE W ART. 3 ORAZ 30

Ditlenek węgla (CO₂)
Metan (CH₄)
Podtlenek azotu (N₂O)
Wodorofluorowęglowodory (HFCs)
Perfluorowęglowodory (PFCs)
Heksafluorek siarki (SF₆)

ZAŁĄCZNIK IIA

¹²¹ Wzrost udziału procentowego uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a), w interesie solidarności i wzrostu we Wspólnocie w celu redukcji emisji i adaptacji do skutków zmian klimatu.

	Udział państwa członkowskiego
Belgia	10 %
Bułgaria	53 %
Republika Czeska	31 %
Estonia	42 %
Grecja	17 %
Hiszpania	13 %
Chorwacja	26 %
Włochy	2 %
Cypr	20 %
Łotwa	56 %
Litwa	46 %
Luksemburg	10 %
Węgry	28 %
Malta	23 %
Polska	39 %
Portugalia	16 %
Rumunia	53 %
Słowenia	20 %
Słowacja	41 %
Szwecja	10 %

ZAŁĄCZNIK IIB

122 ROZDZIELENIE UPRAWNIENI, KTÓRE MAJĄBYĆ SPRZEDANE NA AUKCJI PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE ZGODNIE Z ART. 10 UST. 2 LIT. c), ODZWIERCIEDLAJĄCE WCZEŚNIEJSZE WYSIŁKI NIEKTÓRYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH NA RZECZ OSIĄGNIĘCIA 20 % REDUKCJI EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH

Państwo członkowskie	Rozdzielenie 2 % w stosunku do wartości bazowej z Kioto w procentach
Bułgaria	15 %
Republika Czeska	4 %
Estonia	6 %
Węgry	5 %
Łotwa	4 %
Litwa	7 %
Polska	27 %
Rumunia	29 %
Słowacja	3 %"

ZAŁĄCZNIK III

123 (skreślony)

ZAŁĄCZNIK IV

124 ZASADY MONITOROWANIA ORAZ SPRAWOZDAWCZOŚCI OKREŚLONE W ART. 14 UST. 1

CZĘŚĆ A

- Monitorowanie i składanie sprawozdań w odniesieniu do emisji z instalacji stacjonarnych

Monitorowanie emisji ditlenku węgla

Emisje monitorowane są albo przez obliczanie albo na podstawie pomiarów.

Obliczanie

Obliczenia emisji wykonywane są wykorzystując wzór:

dane dotyczące działania × współczynnik emisji × współczynnik utleniania

Dane dotyczące działania (wykorzystane paliwo, tempo produkcji itd.) są monitorowane na podstawie danych lub pomiarów.

Wykorzystywane są zatwierdzone współczynniki emisji. Specjalne pod względem działalności współczynniki emisji dopuszczalne są dla wszystkich paliw. Standardowe współczynniki są dopuszczalne w odniesieniu do wszystkich paliw z wyjątkiem niekomercyjnych (paliwa odpadowe takie jak opony lub gazy z procesów przemysłowych). Szczególne pod względem źródeł, standardy w odniesieniu do węgla, lub szczególnych dla UE oraz szczególne w odniesieniu do krajów producenta standardy są w dalszym ciągu rozwijane. Wartości standardowe IPCC są dopuszczalne w odniesieniu do produktów rafineryjnych. Współczynnik emisji dla paliwa roślinnego wynosi zero.

Jeśli współczynnik emisji nie uwzględnia tego, że część węgla nie jest utleniana, wówczas wykorzystywany jest dodatkowy współczynnik utleniania. Jeśli szczególny pod względem działalności współczynnik emisji został obliczony i już uwzględnił utlenianie, wówczas nie musi być wykorzystywany współczynnik utleniania.

Wykorzystywane są standardowe współczynniki utleniania opracowane na mocy dyrektywy 96/61/WE, chyba że operatorzy mogą wskazać, iż szczególny ze względu na działalność współczynnik emisji jest bardziej odpowiedni.

Wykonuje się oddzielne obliczenie dla każdego z działań, instalacji oraz w odniesieniu do każdego paliwa.

Pomiar

Pomiar emisji wykorzystuje znormalizowane lub zatwierdzone metody, oraz jest potwierdzany towarzyszącymi obliczeniami emisji.

Monitorowanie emisji innych gazów cieplarnianych

Wykorzystywane są znormalizowane lub zatwierdzone metody, opracowane przez Komisję we współpracy ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 3.

Sprawozdawczość dotycząca emisji

Każdy operator zawiera następujące informacje w sprawozdaniu dotyczącym instalacji:

A. Dane identyfikujące instalację, w tym:

- nazwę instalacji,
- jej adres, łącznie z kodem pocztowym oraz krajem,
- rodzaj oraz ilość działań wymienionych w załączniku I wykonywanych w instalacji,
- adres, numer telefonu, faksu oraz dane szczegółowe dotyczące poczty elektronicznej,
- nazwa właściciela instalacji, lub jakiegokolwiek spółki macierzystej.

B. W odniesieniu do każdej działalności wymienionej w załączniku I wykonywanej w miejscu, dla którego obliczone są emisje:

- dane dotyczące działalności,
- współczynnik emisji,
- współczynnik utleniania,
- emisje całkowite, oraz
- niepewność.

C. W odniesieniu do każdej działalności wymienionej w załączniku I w odniesieniu do którego obliczone są emisje:

- emisje całkowite,
- informacje dotyczące wiarygodności metod pomiarowych, oraz
- niepewność.

D. W odniesieniu do emisji ze spalania, sprawozdanie zawiera także współczynnik utleniania, chyba że utlenienie zostało już uwzględnione w opracowywaniu współczynnika emisji szczególnego ze względu na miejsce.

Państwa Członkowskie podejmują środki w celu koordynacji wymagań sprawozdawczości z jakimikolwiek istniejącymi wymogami sprawozdawczości w celu zminimalizowania obciążenia przedsiębiorstw.

CZĘŚĆ B

- Monitorowanie i składanie sprawozdań w odniesieniu do emisji pochodzących z działań lotniczych

Monitorowanie emisji ditlenku węgla

Emisje monitoruje się za pomocą obliczeń. Emisje oblicza się za pomocą wzoru:

Zużycie paliwa × współczynnik emisji

Zużycie paliwa obejmuje paliwo zużyte przez dodatkową jednostkę napędową. Jeżeli to możliwe, stosuje się rzeczywiste zużycie paliwa dla każdego lotu; oblicza się je za pomocą następującego wzoru:

Ilość paliwa w zbiornikach statku powietrznego po zakończeniu uzupełniania zapasu dla danego lotu - ilość paliwa w zbiornikach paliwa po zakończeniu uzupełniania zapasu dla następnego lotu + zapas paliwa dla tego następnego lotu.

Jeżeli dane dotyczące rzeczywistego zużycia paliwa nie są dostępne, w celu oszacowania zużycia paliwa na podstawie najlepszych dostępnych danych stosuje się metodę standardową.

Stosuje się standardowe współczynniki emisji określone przez IPCC, zaczerpnięte z wytycznych IPCC z 2006 r. (IPCC Inventory Guidelines) lub kolejnych uaktualnionych wersji tych wytycznych, chyba że współczynniki emisji dla danego działania, określone przez niezależne akredytowane laboratoria za pomocą akceptowanych metod analitycznych, są bardziej dokładne. Współczynnik emisji dla biomasy wynosi zero.

Dla każdego lotu i każdego rodzaju paliwa wykonuje się odrębne obliczenie.

Składanie sprawozdań dotyczących emisji

Każdy operator statków powietrznych w swoim sprawozdaniu przedkładanym na mocy art. 14 ust. 3 podaje następujące informacje:

A. Dane identyfikacyjne operatora statku powietrznego, w tym:

- nazwę operatora statku powietrznego,
- administrujące państwo członkowskie,
- adres, zawierający kod pocztowy oraz kraj, a także adres kontaktowy w administrującym państwie członkowskim, jeżeli jest inny,
- numery rejestracyjne statku powietrznego i typy statków powietrznych wykorzystywanych w okresie objętym sprawozdaniem do wykonywania działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,
- numer certyfikatu przewoźnika lotniczego i licencji na prowadzenie działalności, na których podstawie wykonuje on jako operator statków powietrznych działania lotnicze wymienione w załączniku I, oraz organ, który wydał te dokumenty,
- adres, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej osoby kontaktowej, oraz
- nazwę właściciela statku powietrznego.

B. Dla każdego rodzaju paliwa, dla którego oblicza się emisje:

- zużycie paliwa,
- współczynnik emisji,
- ogólną łączną ilość emisji ze wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,
- łączną ilość emisji z:
  - wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych i które rozpoczęły się na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego oraz zakończyły się na lotnisku zlokalizowanym na terytorium tego samego państwa członkowskiego,
  - wszystkich pozostałych lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,
- łączną ilość emisji ze wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych i które:
  - rozpoczęły się w każdym państwie członkowskim, oraz
  - zakończyły się w każdym państwie członkowskim, a rozpoczęły w państwie trzecim,
- margines niepewności.

Monitorowanie danych dotyczących tonokilometrów do celów art. 3e i art. 3f

Do celów ubiegania się o przyznanie przydziałów zgodnie z art. 3e ust. 1 lub art. 3f ust. 2 prowadzoną działalność lotniczą określa się w tonokilometrach za pomocą następującego wzoru:

tonokilometry = odległość × ładunek handlowy

gdzie:

"odległość" oznacza długość ortodromy między lotniskiem odlotu a lotniskiem przylotu powiększoną o dodatkowy stały współczynnik wynoszący 95 km, oraz

"ładunek handlowy" oznacza łączną masę przewożonych ładunków, przesyłek pocztowych i pasażerów.

Do celów obliczania ładunku handlowego:

- liczba pasażerów jest liczbą osób na pokładzie z wyłączeniem członków załogi,
- operator statków powietrznych do wyliczeń może przyjąć rzeczywistą lub standardową masę dla pasażerów i odprawionego bagażu, podaną w dokumentacji masy i arkusza wyważenia samolotu dla odpowiednich lotów, lub standardową wartość wynoszącą 100 kg dla każdego pasażera i odprawionego bagażu.

Składanie sprawozdań w odniesieniu do danych dotyczących tonokilometrów do celów art. 3e i art. 3f

Każdy operator statku powietrznego w swoim wniosku przedkładanym na mocy art. 3e ust. 1 lub art. 3f ust. 2 podaje następujące informacje:

A. Dane identyfikacyjne operatora statku powietrznego, w tym:

- nazwę operatora statku powietrznego,
- administrujące państwo członkowskie,
- adres, zawierający kod pocztowy oraz kraj, a także adres kontaktowy w administrującym państwie członkowskim, jeżeli jest on inny,
- numery rejestracyjne statku powietrznego i typy statków powietrznych wykorzystywanych w okresie objętym sprawozdaniem do wykonywania działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,
- numer certyfikatu przewoźnika lotniczego i licencji na prowadzenie działalności, na których podstawie wykonuje on jako operator statków powietrznych działania lotnicze wymienione w załączniku I, oraz organ, który wydał te dokumenty,
- adres, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej osoby kontaktowej, oraz
- nazwę właściciela statku powietrznego.

B. Dane dotyczące tonokilometrów:

- liczbę lotów dla pary lotnisk,
- liczbę pasażerokilometrów dla pary lotnisk,
- liczbę tonokilometrów dla pary lotnisk,
- wybraną metodę obliczania masy pasażerów i odprawionego bagażu,
- łączną liczbę tonokilometrów dla wszystkich lotów wykonanych w ciągu roku objętego sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych.

ZAŁĄCZNIK V

¹²⁵ KRYTERIA KONTROLI OKREŚLONE W ART. 15

CZĘŚĆ A

- Weryfikacja emisji pochodzących z instalacji stacjonarnych

Zasady ogólne

1. Emisje z każdego z działań wymienionych załączniku I podlegają kontroli.
2. Proces kontroli obejmuje uwzględnienie na podstawie art. 14 ust. 3 sprawozdania oraz monitorowania w poprzednim roku. Wskazuje pewność, wiarygodność oraz dokładność systemu monitorowania oraz zgromadzonych danych oraz informacji odnoszących się do emisji, w szczególności:
  - a) zgłoszone dane dotyczące emisji oraz związanych z nimi pomiarów oraz obliczeń;
  - b) wybór oraz wykorzystanie współczynnika emisji;
  - c) obliczenia prowadzące do określenia kryteriów emisji ogółem; oraz d) jeśli wykorzystywany jest pomiar, odpowiedniość wyboru oraz wykorzystanie metod pomiarowych.
3. Emisje objęte sprawozdaniem mogą jedynie być potwierdzone jeśli są wiarygodne oraz pewne dane oraz informacje pozwalają na określanie emisji z wysokim stopniem pewności. Wysoki stopień pewności zobowiązuje operatora do wskazania, że:
  - a) dane objęte sprawozdaniem są pozbawione niezgodności;
  - b) gromadzenie danych zostało przeprowadzone zgodnie z mającymi zastosowanie normami naukowymi; oraz
  - c) odpowiednia dokumentacja instalacji jest kompletna oraz spójna.
4. Kontroler ma dostęp do wszystkich miejsc oraz informacji w odniesieniu do przedmiotu kontroli.
5. Kontroler uwzględnia fakt, czy instalacja jest zarejestrowana na podstawie wspólnotowego systemu zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego (EMAS).

Metodologia

Analiza strategiczna

6. Kontrola oparta jest na analizie strategicznej wszystkich działalności wykonywanych w instalacji. Zobowiązuje to kontrolera do dokonania przeglądu wszystkich działań oraz ich znaczenia dla emisji.

Analiza procesu

7. Kontrola przedłożonych informacji, gdzie sytuacja tego wymaga, przeprowadzana jest w miejscu położenia instalacji. Kontroler wykorzystuje kontrole na miejscu w celu ustalenia wiarygodności danych zamieszczonych w sprawozdaniach oraz informacji.

Analiza ryzyka

8. Kontroler poddaje ocenie wszystkie źródła emisji w instalacji w odniesieniu do wiarygodności danych każdego z źródeł przyczyniającego się do emisji instalacji ogółem.

9. Na podstawie tej analizy, kontroler wyraźnie identyfikuje te źródła wraz z wysokim ryzykiem błędu wraz z innymi aspektami procedury monitorowania oraz sprawozdawczości, które mogą przyczyniać się do powstawania błędów w oznaczaniu emisji ogółem. Obejmuje to w szczególności wybór współczynnika emisji oraz niezbędnych obliczeń w celu ustalenia poziomu emisji z poszczególnych źródeł. Szczególną uwagę zwraca się na źródła o wysokim ryzyku błędu oraz na wyżej wspomniane aspekty procedury monitorowania.

10. Kontroler bierze pod uwagę wszelkie skuteczne metody kontroli zastosowane przez podmioty gospodarcze w związku z minimalizowaniem stopnia niepewności.

Sprawozdanie

11. Kontroler przygotowuje sprawozdanie w sprawie procesu uwierzytelniania wskazując, czy sprawozdanie na podstawie art. 14 ust. 3 jest wystarczające. Sprawozdanie to określa wszystkie zagadnienia odpowiednie dla wykonywanej pracy. Można oświadczyć, że sprawozdanie na podstawie art. 14 ust. 3 jest wystarczające, jeśli według opinii kontrolera, całkowite emisje nie są znacząco błędnie określone.

Minimalne wymagania kompetencyjne w odniesieniu do kontrolera

12. Kontroler jest niezależny od operatorów, wykonuje swoje czynności w sposób rzetelny oraz obiektywnie profesjonalny, oraz zna:

- a) przepisy niniejszej dyrektywy, jak również odpowiednie normy oraz wytyczne przyjęte przez Komisję na podstawie art. 14 ust. 1;
- b) wymogi przepisów ustawowych, administracyjnych, oraz wykonawczych, odpowiednie dla kontrolowanych działań; oraz
- c) sposób tworzenia informacji odnoszących się do źródła emisji w instalacji, w szczególności odnoszący się do gromadzenia, pomiaru, obliczania oraz sprawozdawczości w odniesieniu do danych.

CZĘŚĆ B

- Weryfikacja emisji pochodzących z działań lotniczych

13. Ogólne zasady i metody przedstawione w niniejszym załączniku mają zastosowanie do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji pochodzących z lotów, które wchodzą w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I.

W tym celu:

- a) w pkt 3 odniesienie do operatora rozumie się jako odniesienie do operatora statków powietrznych, a w lit. c) tego punktu odniesienie do instalacji rozumie się jako odniesienie do statku powietrznego wykorzystywanego do wykonywania działań lotniczych objętych sprawozdaniem;
- b) w pkt 5 odniesienie do instalacji rozumie się jako odniesienie do operatora statków powietrznych;
- c) w pkt 6 odniesienie do działań prowadzonych w instalacji rozumie się jako odniesienie do działań lotniczych wykonywanych przez operatora statków powietrznych i objętych sprawozdaniem;
- d) w pkt 7 odniesienie do miejsca położenia instalacji rozumie się jako odniesienie do miejsc wykorzystywanych przez operatora statków powietrznych do wykonywania działań lotniczych objętych sprawozdaniem;

e) w pkt 8 i 9 odniesienia do źródeł emisji w instalacji rozumie się jako odniesienie do statku powietrznego, za który odpowiedzialny jest operator statków powietrznych; oraz

f) w pkt 10 i 12 odniesienia do operatora rozumie się jako odniesienia do operatora statków powietrznych.

Dodatkowe przepisy odnoszące się do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji lotniczych

14. Weryfikator sprawdza w szczególności:

a) czy wszystkie loty wchodzące w zakres działań wymienionych w załączniku I zostały wzięte pod uwagę. W tym celu weryfikator korzysta z rozkładu lotów i innych danych dotyczących ruchu statków powietrznych operatora statku powietrznego oraz danych z Eurocontrolu, o które zwrócił się ten operator;

b) czy istnieje ogólna spójność między danymi dotyczącymi łącznego zużycia paliwa a danymi dotyczącymi ilości paliwa zakupionego lub dostarczonego w inny sposób do statku powietrznego wykonującego działanie lotnicze.

Dodatkowe przepisy odnoszące się do weryfikacji danych dotyczących tonokilometrów przekazanych do celów art. 3e i art. 3f

15. Ogólne zasady oraz metody wykorzystywane do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji na mocy art. 14 ust. 3, przedstawione w niniejszym załączniku, mają zastosowanie - w stosownych przypadkach - również do weryfikacji danych dotyczących tonokilometrów.

16. Weryfikator sprawdza w szczególności, czy tylko loty faktycznie wykonane i wchodzące w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, za które jest odpowiedzialny operator statków powietrznych, zostały wzięte pod uwagę we wniosku tego operatora na mocy art. 3e ust. 1. i art. 3f ust. 2. Weryfikator korzysta z danych dotyczących ruchu statków powietrznych operatora statku powietrznego oraz danych z Eurocontrolu, o które zwrócił się operator statku powietrznego. Ponadto weryfikator sprawdza, czy ładunek handlowy podany przez operatora statku powietrznego w sprawozdaniu odpowiada ilościom zapisanym w rejestrach prowadzonych przez tego operatora do celów bezpieczeństwa.

¹ Dz.U. C 75 E z 26.3.2002, str. 33.

² Dz.U. C 221 z 17.9.2002, str. 27.

³ Dz.U. C 192 z 12.8.2002, str. 59.

⁴ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2002 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 18 marca 2003 r. (Dz.U. C 125 E z 27.5.2003, str. 72), decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 lipca 2003 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 22 lipca 2003 r.

⁵ Dz.U. L 242 z 10.9.2002, str. 1.

⁶ Dz.U. L 33 z 7.2.1994, str. 11.

⁷ Dz.U. L 130 z 15.5.2002, str. 1.

⁸ Dz.U. L 167 z 9.7.1993, str. 31. Decyzja zmieniona decyzją 1999/296/WE (Dz.U. L 117 z 5.5.1999, str. 35).

⁹ Dz.U. L 41 z 14.2.2003, str. 26.

¹⁰ Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 48.

¹¹ Dz.U. L 257 z 10.10.1996, str. 26.

¹² Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

¹³ Oznaczenie rozdziału I dodane przez art. 1 pkt 1 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

¹⁴ Art. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 1 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

¹⁵ Art. 2 ust. 3 dodany przez art. 1 pkt 2 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

¹⁶ Art. 3 lit. b) zmieniona przez art. 1 pkt 3 lit. a) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

¹⁷ Art. 3 lit. c) zmieniona przez art. 1 pkt 2 lit. a) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

¹⁸ Art. 3 lit. h) zmieniona przez art. 1 pkt 2 lit. b) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

¹⁹ Art. 3 lit. k) dodana przez art. 1 pkt 1 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.UE.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.

²⁰ Art. 3 lit. l) dodana przez art. 1 pkt 1 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.UE.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.

²¹ Art. 3 lit. m) dodana przez art. 1 pkt 1 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.UE.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.

²² Art. 3 lit. n) dodana przez art. 1 pkt 1 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.UE.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.

²³ Art. 3 lit. o) dodana przez art. 1 pkt 3 lit. b) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

²⁴ Art. 3 lit. p) dodana przez art. 1 pkt 3 lit. b) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

²⁵ Art. 3 lit. q) dodana przez art. 1 pkt 3 lit. b) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

²⁶ Art. 3 lit. r) dodana przez art. 1 pkt 3 lit. b) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

²⁷ Art. 3 lit. s) dodana przez art. 1 pkt 3 lit. b) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

²⁸ Art. 3 lit. t) dodana przez art. 1 pkt 2 lit. c) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

²⁹ Art. 3 lit. u) dodana przez art. 1 pkt 2 lit. c) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

³⁰ Rozdział II dodany przez art. 1 pkt 4 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

³¹ Art. 3c ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 3 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

³² Art. 3g zmieniony przez art. 1 pkt 4 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

³³ Rozdział III dodany przez art. 1 pkt 5 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

³⁴ Art. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 5 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

³⁵ Art. 5 lit. d) zmieniona przez art. 1 pkt 6 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

³⁶ Art. 6 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. a) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

³⁷ Art. 6 ust. 2 lit. c) zmieniona przez art. 1 pkt 7 lit. b) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

³⁸ Art. 6 ust. 2 lit. e) zmieniona przez art. 1 pkt 6 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

³⁹ Art. 7 zmieniony przez art. 1 pkt 8 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁴⁰ Art. 9:- zmieniony przez art. 1 pkt 9 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.- zmieniony przez art. 15 Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Chorwacji oraz dostosowań w Traktacie o Unii Europejskiej, Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Dz.U.U.E.L.12.112.21) z dniem 1 lipca 2013 r.

⁴¹ Art. 9a dodany przez art. 1 pkt 10 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁴² Art. 10 zmieniony przez art. 1 pkt 11 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁴³ Art. 10 ust. 1 zmieniony przez art. 2 pkt 1 lit. a decyzji nr (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. (Dz.U.U.E.L.2015.264.1) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 29 października 2015 r.

⁴⁴ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i zmiany dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 264 z 9.10.2015, s. 1).

⁴⁵ Art. 10 ust. 1a dodany przez art. 2 pkt 1 lit. b decyzji nr (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. (Dz.U.U.E.L.2015.264.1) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 29 października 2015 r.

⁴⁶ Art. 10 ust. 4 zmieniony przez art. 1 decyzji nr 2013/1359/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz.U.U.E.L.2013.343.1) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 19 grudnia 2013 r.

⁴⁷ Art. 10a dodany przez art. 1 pkt 12 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁴⁸ Art. 10b dodany przez art. 1 pkt 12 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁴⁹ Art. 10c dodany przez art. 1 pkt 12 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁵⁰ Art. 11 zmieniony przez art. 1 pkt 13 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁵¹ Oznaczenie rozdziału IV dodane przez art. 1 pkt 7 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

⁵² Art. 11a:- dodany przez art. 1 pkt 2 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 13 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁵³ Art. 11b dodany przez art. 1 pkt 2 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.

⁵⁴ Art. 11b ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 14 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

⁵⁵ Art. 11b ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 9 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.

⁵⁶ Art. 11b ust. 7 zmieniony przez art. 1 rozporządzenia nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.87.109) zmieniającego nin. dyrektywę z dniem 20 kwietnia 2009 r.

⁵⁷ Art. 12 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 15 lit. a) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁵⁸ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

⁵⁹ Art. 12 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 10 lit. a) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁶⁰ Art. 12 ust. 2a dodany przez art. 1 pkt 10 lit. b) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁶¹ Art. 12 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 10 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁶² Art. 12 ust. 3a zmieniony przez art. 1 pkt 15 lit. b) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁶³ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114

⁶⁴ Art. 12 ust. 5 dodany przez art. 1 pkt 15 lit. c) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁶⁵ Art. 13 zmieniony przez art. 1 pkt 16 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁶⁶ Art. 13 ust. 2 zmieniony przez art. 2 pkt 2 decyzji nr (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. (Dz.U.UE.L.2015.264.1) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 29 października 2015 r.

⁶⁷ Art. 14 zmieniony przez art. 1 pkt 17 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁶⁸ Art. 15:- zmieniony przez art. 1 pkt 13 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 18 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁶⁹ Art. 15a dodany przez art. 1 pkt 19 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁷⁰ Z dniem 24 kwietnia 2013 r. od stosowania art. 16 wprowadzono odstępstwo zgodnie z art. 1 decyzji nr 377/2013/UE z dnia 24 kwietnia 2013 r. (Dz.U.UE.L.13.113.1).

⁷¹ Art. 16 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 14 lit. a) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁷² Art. 16 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 14 lit. b) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁷³ Art. 16 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 14 lit. b) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁷⁴ Art. 16 ust. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 20 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁷⁵ Art. 16 ust. 5 dodany przez art. 1 pkt 14 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁷⁶ Art. 16 ust. 6 dodany przez art. 1 pkt 14 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁷⁷ Art. 16 ust. 7 dodany przez art. 1 pkt 14 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁷⁸ Art. 16 ust. 8 dodany przez art. 1 pkt 14 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁷⁹ Art. 16 ust. 9 dodany przez art. 1 pkt 14 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁸⁰ Art. 16 ust. 10 dodany przez art. 1 pkt 14 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁸¹ Art. 16 ust. 11 dodany przez art. 1 pkt 14 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁸² Art. 16 ust. 12 dodany przez art. 1 pkt 14 lit. c) dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁸³ Art. 17 zmieniony przez art. 1 pkt 3 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.UE.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 13 listopada 2004 r.

⁸⁴ Art. 18 zmieniony przez art. 1 pkt 4 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.UE.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 13 listopada 2004 r.

⁸⁵ Art. 18a dodany przez art. 1 pkt 15 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁸⁶ Dz.U. L 96 z 12.4.2003, s. 16.

⁸⁷ Art. 18b zmieniony przez art. 1 pkt 15 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.

⁸⁸ Art. 19 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 21 lit. a) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁸⁹ Art. 19 ust. 3:- zmieniony przez art. 1 pkt 5 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.UE.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 13 listopada 2004 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 16 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.UE.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 2 lutego 2009 r.- zmieniony przez art. 1 rozporządzenia nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.87.109) zmieniającego nin. dyrektywę z dnia 20 kwietnia 2009 r.

⁹⁰ Art. 19 ust. 4 dodany przez art. 1 pkt 21 lit. b) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

⁹¹ Art. 21 ust. 1:- zmieniony przez art. 1 pkt 6 lit. a) dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.UE.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 13 listopada 2004 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. a) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dnia 1 stycznia 2013 r.

- ⁹² Art. 21 ust. 3:- zmieniony przez art. 1 pkt 6 lit. b) dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. b) dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ⁹³ Art. 21a dodany przez art. 1 pkt 7 dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.
- ⁹⁴ Art. 22:- zmieniony przez art. 1 rozporządzenia nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.87.109) zmieniającego nin. dyrektywę z dniem 20 kwietnia 2009 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 23 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ⁹⁵ Art. 23 ust. 3:- zmieniony przez art. 1 pkt 17 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.- zmieniony przez art. 1 rozporządzenia nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.87.109) zmieniającego nin. dyrektywę z dniem 20 kwietnia 2009 r.
- ⁹⁶ Art. 23 ust. 4 dodany przez art. 1 pkt 24 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ⁹⁷ Art. 24 zmieniony przez art. 1 pkt 25 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ⁹⁸ Art. 24a dodany przez art. 1 pkt 26 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ⁹⁹ Art. 25 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 27 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ¹⁰⁰ Art. 25 ust. 1b dodany przez art. 1 pkt 27 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ¹⁰¹ Art. 25 ust. 2 zmieniony przez art. 1 rozporządzenia nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.87.109) zmieniającego nin. dyrektywę z dniem 20 kwietnia 2009 r.
- ¹⁰² Art. 25a dodany przez art. 1 pkt 18 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.
- * Dz.U. L 275 z 25.10.2003 str. 32.
- ¹⁰³ Art. 27 zmieniony przez art. 1 pkt 28 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ¹⁰⁴ Art. 28 zmieniony przez art. 1 pkt 28 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ¹⁰⁵ Art. 28a dodany przez art. 1 pkt 1 rozporządzenia nr 421/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. (Dz.U.U.E.L.2014.129.1) zmieniającego nin. dyrektywę z dniem 30 kwietnia 2014 r.
- ¹⁰⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 606/2010 z dnia 9 lipca 2010 r. w sprawie zatwierdzenia uproszczonego narzędzia do szacowania zużycia paliwa przez operatorów statków powietrznych stanowiących niewielkie źródło emisji, opracowanego przez Europejską Organizację ds. Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Dz.U. L 175 z 10.7.2010, s. 25).
- ¹⁰⁷ Art. 29 zmieniony przez art. 1 pkt 28 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ¹⁰⁸ Art. 29a dodany przez art. 1 pkt 29 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ¹⁰⁹ Art. 30 ust. 2 lit. d) zmieniona przez art. 1 pkt 8 lit. a) dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.
- ¹¹⁰ Art. 30 ust. 2 lit. l) dodana przez art. 1 pkt 8 lit. b) dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.
- ¹¹¹ Art. 30 ust. 2 lit. m) dodana przez art. 1 pkt 8 lit. b) dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.
- ¹¹² Art. 30 ust. 2 lit. n) dodana przez art. 1 pkt 8 lit. b) dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.
- ¹¹³ Art. 30 ust. 2 lit. o) dodana przez art. 1 pkt 8 lit. b) dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.
- ¹¹⁴ Art. 30 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. c) dyrektywy nr 2004/101/WE z dnia 27 października 2004 r. (Dz.U.U.E.L.04.338.18) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 13 listopada 2004 r.
- ¹¹⁵ Dz.U. L 240 z 24.8.1992, s. 1.
- ¹¹⁶ Art. 30 ust. 4 dodany przez art. 1 pkt 20 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.
- ¹¹⁷ Dz.U. L 49 z 19.2.2004, str. 1.
- ¹¹⁸ Oznaczenie rozdziału V dodane przez art. 1 pkt 21 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.
- ¹¹⁹ Załącznik I:- zmieniony przez art. 1 pkt 22 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 30 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 2 rozporządzenia nr 421/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. (Dz.U.U.E.L.2014.129.1) zmieniającego nin. dyrektywę z dniem 30 kwietnia 2014 r.
- ¹²⁰ Załącznik II zmieniony przez sprostowanie z dnia 24 października 2015 r. (Dz.U.U.E.L.2015.280.39/2).
- ¹²¹ Załącznik IIa:- dodany przez art. 1 pkt 31 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.- zmieniony przez art. 15 Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Chorwacji oraz dostosowań w Traktacie o Unii Europejskiej, Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Dz.U.U.E.L.12.112.21) z dniem 1 lipca 2013 r.
- ¹²² Załącznik IIb dodany przez art. 1 pkt 31 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.
- ¹²³ Załącznik III skreślony przez art. 1 pkt 32 dyrektywy nr 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.140.63) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 1 stycznia 2013 r.

¹²⁴ Załącznik IV:- zmieniony przez art. 1 pkt 22 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.- zmieniony przez art. 1 rozporządzenia nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U.U.E.L.09.87.109) zmieniającego nin. dyrektywę z dniem 20 kwietnia 2009 r.

¹²⁵ Załącznik V zmieniony przez art. 1 pkt 22 dyrektywy nr 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U.U.E.L.09.8.3) zmieniającej nin. dyrektywę z dniem 2 lutego 2009 r.